

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inzerate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2. l., 17.

Izhaja vsak dan, izven-
redne in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 74.

V Ljubljani, v soboto 31. marca 1900.

Letnik XXVIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. aprilom se pričinja nova na-
ročba, na katero uljudno vabimo p. n.
občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v
upravnistvu:

Vse leto 20 kron. Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na
mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naroč-
nine se ne ozira.

Upravništvo „Slovenca“.

Zgodovinske laži mej Slovenci.

V zadnji seji »Slovenske Matic« je bil
predsednik prof. Levce naprošen, da naj
s pomočjo drugih pisateljev sestavi »Prešer-
novo spomenico«, katero bode za 1. 1900
izšla »Matica«. Prof. Levce je obljubil, da
bode to storil, zraven pa pristavil: »Razkri-
l bom pa v tej knjigi tudi nekatere neres-
nice, ki so razširjene o Prešernu, n. pr. to,
da je kranjski dekan Dagarin po-
žgal Prešernovo literarno zapu-
ščino. Jaz in dr. Mencinger sva do-
bila dokaze, da je ta trditev ne-
osnovana laž«. Sledili so tej izjavi de-
beli pogledi odbornikov. In kdo naj ne strmi!
Prva dva veljaka imata dokaze, da je laž,
kar je moral verjeti doslej vsak gimnazijec!
Še ni davno, kar je stal velik pepelnjak
na najbolj elegantni narodni veselici v »Na-
rodnem domu« v Ljubljani in vitke gospice
in učeni profesorji so z gnevom hodili mimo

in preklinjali Dagarina in vso klerikalno
stranko, ki je upepelila literarni plod ne-
smrtnega pesnika. In vender je ves ta gnev
in polstoletno izkoriščanje groznega požig-
anja v liberalne namene ter podžiganje sov-
raštva do duhovnov počivalo na — zgo-
dovinski laži!

Razširjanje zgodovinskih lažij v cerkvi
in duhovnom sovražne namene je sicer udo-
mačeno že vsa stoletja pri vseh, katoliški
veri sovražnih ljudeh. Slovenska liberalna
žurnalistika pa hoče v tem poslu nadkriliti
druge narode. Prvi mojster je dr. Slanc. Po-
prej je trčil z »dokazi iz zgodovine lute-
ranstva na Kranjskem« samo kmete v »Ro-
doljubu«. Ker je pa prepričan, da je tudi
naša inteligenca v zgodovini slabo podko-
vana in da se ji marsikaj neresničnega lahko
natvezi, kar »osvetljuje katoliške fanatike«,
začel je metati zgodovinske neresnice tudi
v »Naroda«. Zadnji teden je v dveh člankih
dokazoval, da so duhovni krivi v naših dneh
izseljevanja Slovencev v tujino, ker so v
16. stoletju preganjali Luterane in izpodili
vse boljše ljudi iz dežele, namreč nemške
luteranske graščake, Slovincem pa ubranili
pot do kruha.

Nikar se ne smejte, ljudje božji! Dr.
Slanc ima zgodovinske dokaze! Čujte, kaj
piše: »Bog ve, da so Hren in njegovi du-
hovniki skrbeli za to, da ni kak bivši lute-
ranski Slovan ali njegov sin prišel v urad-
niško službo! Do leta 1600 je bilo vse Slo-
venstvo reformirano. Ljubljana je štela tedaj
7000 prebivalcev, mej temi je bilo le 400
katolikov in teh največ iz najnižjih slojev.
In tako je bilo v slovenskih, štajerskih, ko-
roških, primorskih mestih. Spomnimo se te-
danjih časov in posebno tedanje izselitve
najčvrstejših (namreč luteranskih!) naših (!)
ljudij v tujino!«

Koliko neresnic je nagatil v teh stavkih
dr. Slanc, da bi dokazal zgodovinsko pravo
za obstoj in blagodejni vpliv luteranstva med
Slovinci, in vender nima niti jednega dokaza
za vse to. Niti jednega dokaza nima, da so

duhovni kakemu bivšemu luteranskemu Slo-
vencu izpodjeli kako službo. Če ga ima, na
dan ž njim! Pregledali smo te dni nalašč
katoliške in luteranske matice iz tega časa
in se prepričali, da so bili celo v Ljubljani
luterani vedno v manjšini in da tu število
katoličanov nikdar ni znašalo samo 400.
Prepričali smo se pa tudi iz matic, da se je
Ljubljana po izgnanju luteranov popolnoma
poslovenila. Še le 1. 1615 so začeli prihajati
v mesto tujci, in sicer najprej Italijani, po-
tem Nemci. Klicali jih niso duhovni, ampak
klicali so Nemce prav tisti graščaki in advo-
kati, ki so potrebovali nemških uradnikov
pri deželi in na magistratu, in katere dr.
Slanc vedno hvali. Z uradniki se je bil vgnje-
dil v Ljubljani nemški, s trgovci pa itali-
janski živeli. Duhovni so pa povsod držali
le s Slovinci, kar nam najbolje dokazuje to,
da so v loškem okraju, kjer je bil škof
gospodar, tri petinke Slovencev popolnoma
poslovenile dve petinki ondi gosto naseljenih
Nemcev. Če sedaj dr. Slanc s poslovenjenim
dr. Tavčarjem obžaluje, da je duhovstvo
vzdrževalo in krepilo slovenstvo, mi ne mo-
remo pomagati, kajti to in le to je resnično
zgodovinsko dejstvo, katero potrjuje v svoji
zgodovini celo profesor Luschin.

Pa, čemu naj molimo pod nos zgo-
dovinsko ljudem, ki jo namenoma pačijo, da ljudi
slepé? Opozarjamo še enkrat na najnovejšo
zgodovinsko laž, katero so izkuhali liberalci,
da bi osramotili papeža Leona. Najpoglejše
nemški listi so čutili v sebi še toliko poš-
tenosti, da so preklicali in obžalovali poročilo
o izmišljeni »papeževi kletvi«. »Slo-
venski Narod« tega do danes še ni storil.
Slovenski liberalci hočejo, da imajo njihovi
pristaši nasute oči in da ostanejo nabobnani
z zgodovinskimi lažmi, drugače bi se jim oči
odprle in liberalizem bi vzela sušica.

Oklic slovenskih štajerskih deželnih poslancev.

Mi zastopniki slovenskega naroda v šta-
jerskem deželnem zboru vložili smo v seji

dne 15. maja 1. 1899. najodločnejši protest
zoper postopanje nemške večine dež. zbora,
ki vneto podpira s pristransko porabo dež.
sredstev, h katerim pa morajo prilagati tudi
slovenski davkoplačevalci, za agresivne nem-
ško-nacionalne namene premišljeno zasno-
vano grmanizacijo dežele, ter smo izjavili,
da nam nikakor ni več mogoče, se daljnega
posvetovanja dež. zbora udeleževati.

Nemško nacionalna večina dež. zbora
postaja pa v svojem postopanju zoper skoz
in skoz zmerno, popolnoma v mejah postave
delujočo slovensko manjšino vedno brezob-
zirnejša in nestrpljivejša. Ona kaže konse-
kventno, da slovenskemu narodu ne pripozna
tudi najbolj potrebnih pogojev za njegov
kulturni in gospodarski obstanek.

Deželni odbor vodi upravo dežele, ne
da bi jemal potreben ozir na neogibne po-
trebščine slovenskega prebivalstva.

Za Sp. Štajersko, kjer zahteva služba
sama znanje slovenskega jezika, nastavljajo
se uradniki, kateri jezika, ki ga govori ljud-
stvo, niso zmožni. Za deželno sadjerejsko in
vinorejsko šolo v Mariboru pridobili so se
n. pr. učitelji iz Prusije, domači prosilci
pa so se prezrli, akoravno so izkazali večjo
sposobnost in pa boljše strokovno izobrazbo.

Slovenski rod velja kot vzrok za izklju-
čenje pri oddaji deželnih služb; deželne
službe videti so, kakor da so izključljivo
prihranjena posest nemškim sodeželanom.

Naši dijaki so izključeni od vseh
študijskih, katere ima podeliti dež. odbor.

Vsi od dežele vzdrževani višji izob-
raževalni zavodi so izključljivo
nemški; celo z ljudsko šolo, ki je
namenjena za izobrazbo slovenskega prebi-
valstva, se ravna kakor s pastorko in to
mora nezasluženo čutiti tudi učiteljsko osebje,
delujoče na teh šolah, kakor se je to ne-
oporekljivo pokazalo pri novem postavljanju
šol v plačilne razrede povodom urejevanja
učiteljskih plač.

V gospodarskem oziru se Sp.
Štajerska na obžalovanja vreden način za-

LISTEK.

Že dolgo nismo čuli ga, čuli ga...

Slovinci smo majhen narod. To je res-
nica, bridka resnica, katero povdarjajo na-
vdušeni deklamatorji navadnih gostilniških
»govorance«, pa tudi resni govorniki, ki pro-
bujajo narod na shodih, resnica, katero nam
porogljivo mečejo v obraz naši nasprotniki.
Toda ne mislimo razpravljati o tej resnici.
Omenjamo jo le v toliko, da podpremo z
njo to-le trditev:

Med nami se vse kmalu opazi, nobena
stvar ne ostane trajno skrita; majhni smo,
in vse se hitro vidi med nami. Tako se je
tudi kaj brzo raznesla zla vest, da že dolgo
ničesar pismenega ni dal od sebe dolenski
K. S. Mož je izmed prvih duševnih vodi-
teljev naše inteligence, ali kakor se te vrste
misleci sedaj, v dobi boja proti lex Heinze,
v Berlinu imenujejo, naših »intelektuelnih«. Izmed
prvih duševnih voditeljev inteligence,
pravimo, ker »Slovenski Narod« je, kakor
je sam opetovano povdarjal, edino glasilo te
inteligence, ta list pa objavlja duševne plo-
dove K. S.-ove rad na prvem mestu. In ta
mož, katerega ideje so naši inteligenci tako
merodajne, ta mož je neka časa — molčal.
Med našo inteligenco opazali smo med tem
časom popolno nemanjkanje vodilnih idej.

»Slovenski Narod« je med tem pričel inteli-
genci natančno popisovati posamezne telesne
dele njenih voditeljev. Tako n. pr., ker je
že s časom na dr. Tavčarju vse pohvalil,
njegove spise, njegov duh, njegovo politiko
itd. itd., je v tork prišel z opisom njegovih
telesnih vrtil in opisal najprvo — že ve za-
kaj — del »srednjega telesa«, in sicer v po-
ročilu iz deželnega zbora sledeče: »so se
dvignili (ko se je g. deželni glavar spomnil
devetdesetletnice sv. Očeta) vsi, od ljubljans-
kega župana do dr. Tavčarja, ki je tudi v
veliki udanosti in pobožnosti vzdigoval ob-
širno zaokroženi del svojega srednjega te-
lesa.« Spoštljivo se je divila inteligenca temu
duhovitemu popisu. In preletavali so jo čuti
občudovanja, ker videla je, kako je na nje
voditelju vse orjaško.

Toda veliko taktično napako naredil je
ob enem »Slovenski Narod«, ker je v istej
številki zopet pričel priobčevati celo vrsto
člankov izpod peresa K. S.-ovega. Inteligenca
mora sedaj deliti svoje občudovanje. Am-
pak to se že sedaj lahko reče: Če se ni, pa
bo v najkrajšem času K. S. prvi znanstveni
sociolog in narodni gospodar naše napredne
stranke.

Pa k stvari! Kaj neda, izseljevanje Slo-
vencev je brez dvoma predmet, ki zasluži
resno premišljevanje vseh politikov, posebno
pa sociologov. Tudi K. S. se ne more iz-
ogibati temu, da se v Ljubljani, ki je bila

vprišanje v svojo duševno delavnico, pridno
prirežaval, pilil, šival, tolkel, obil podplate in
pete z najsolidnejšimi cveki, lepo in svetlo
zlikal in tako je prišlo na svetlo par velikih
— člankov v »Slovenskem Narodu«. K. S.
pravi nekako: V dobi protireformacije so
katoliški duhovni prisilili protestante, da so
se izselili, sedaj pa, no, sedaj pa silijo kmeta,
da se izseljuje.

Dokazi? Ja, ali poprašujete po dokazih,
kedar govori avtoriteta, kakoršna je g. K.
S.?! Dokazov nima, jih tudi navesti ne skuša,
s takimi otročarijami se pečati, za to nima
časa tak pisatelj. Ena sama stvar v teh dveh
najnovejših člankih K. S.-ovih se nam pa le
zdi malo košljiva. Prijatelji smo njegovi in
povemo mu to, da morda ta lapsus še po-
pravi, predno izidejo njegovi »zbrani spisi«. Spomnimo
se namreč, kako je K. S. se pred nedavnim časom tako zelo in vztrajno
hvalil naše veleposestnike in osobito naše
meščanstvo. Sedaj pa piše: »Kot namesti-
lo za te (protestante) pa so v naše kraje tujci
— jezuiti in naši škofi privlekli najslabši
človeški material... na kant prišle viteze
so postavili tedanji avstrijski knezi kot višje
fevdalne gospode v zapuščenih mesta vele-
posestva... v mesta so privabili manj vredno
meščanstvo iz vseh vetrov«. Tako torej slika
K. S. izvor od njega toli hvalisanih velepo-

velika zamera, zakrivil jo je K. S. prav sam.
— Z lepo časnikarsko vneto obrača se
članek K. S. na dr. Kreka, ter ga nago-
varja sledeče: »Vprašamo: ali drži nazaj, ali
drži pri domu našega človeka ta vaša šola,
to vaše vodstvo, ali mu daje kaj prida
kruha v sedanjem kapitalističnem gospo-
darstvu?«

Šola, o kateri jungovec in drugi napredni
učitelji in z njimi ostali naprednjaki trdijo,
da je največja pridobitev »svobodnega duha«,
ta je torej po trditvi K. S.-a naša, t. j. »kle-
rikalna«? Ali ste zadnja desetletja prespali,
dragi K. S.? Ali ni izseljevanje med Slo-
vinci postalo šele v zadnjih dvajsetih letih
epidemično? Torej za vladanja nove šole in
za vladanja — liberalizma pri nas v Avstriji
sploh. Kaj torej poprašujete dr. Kreka?! Zdr-
mite se, g. K. S., izmijte si oči, potem
pa prašajte liberalne državnike in njih so-
mišljenike na Slovenskem, med njimi tudi
samega sebe, nas »klerikalce« pa pustite na
miru. Kedo Vam je pa natvezal bedarijo, da
smo mi vladali Avstrijo in z njo Kranjsko?
Ne smete vsakemu verjeti, marveč sami ne-
koliko berite, in se poučite, delo Vam bo
dobro! V jezuitu pa se ne zadirajte. Ko bi
se bili toliko učili, kot najzadnji izmed njih,
pa bi ne pisali takih člankov, kot jih sedaj.
Ker pa vemo, česa smemo pričakovati od

nemarija, posebno glede reguliranja rek in potokov, kakor tudi glede cest. Celo pri dovoljevanju brezobzornih posojil, kakor pri razdelitvi ameriškanskega trsovja začenja se uporabljati princip, da se nemško mislečim prebivalcem mest in trgov, celo takim, ki so premožni, daje prednost na škodo v resnici bedo trpečega slovenskega kmečkega prebivalstva.

Naša beseda se v dež. zboru ne posluša, naši predlogi, ki jih stavimo v korist naših volilcev in našega naroda, se proti vsakemu parlamentarnemu običaju ne pustijo niti do posvetovanja ali se pa kar brezobzirno preglašujejo. Mi smo n. pr. opazili, da je v deželi nič manj kot 19 nemških meščanskih šol, katere stanejo deželo na leto okroglo 280.000 kron, da se pa temu nasproti ne nahaja v deželi niti ena slovenska meščanska šola! Ko smo, da bi se odpravila ta krivica, stavili predlog, naj se osnuje meščanska šola z slovenskim učnim jezikom v St. Jurju ob juž. žel., odklonil se je ta predlog a limine z nasmehujočimi medkljci.

Naša šolska beda temelji glavno na nesrečni sestavi deželnega šolskega sveta. Tukaj odločujejo o slovenski šoli in njenih potrebah in interesih možje, ki že vsled svojega političnega in narodnega mišljenja za to šolo imajo vse drugo, kakor zanimanje in ljubezen. Naš predlog, da se deželni šolski svet reformira po vzgledu češkega ali tirolskega, tako da bi se slovenskemu narodu podelil primeren vpliv na njegovo šolstvo, ni prišel niti do obravnavanja v deželnem zboru; kajti referent šolskega odseka, kateri pa je itak imel nalogo predlagati, naj se predlog odkloni, je takrat, ko bi se imelo o tem predlogu obravnavati, nenadoma izginil ter se od leta 1898 se svojim referatom ni več prikazal.

Deželni red in deželni volilni red, ki ga imamo še iz prvih časov ustavnega življenja, in ki zahteva nujno v vseh točkah temeljite spremembe, zadržuje nezasišane krivice zoper slovenski narod na Štajerskem; zadržuje določbe, po katerih na pr. pride v nemški mestni skupini Murau na 4471 prebivalcev že eden poslanec; v nemškem volilnem okraju Irdming, Gröbming, Schladming na 25.933 prebivalcev ravno tako eden poslanec; na Spodnjem Štajerskem pa na pr. v slovenskem kmečkem volilnem okraju Celjskem še le na 61.661 prebivalcev tudi le eden poslanec. Tako pride, da Slovenci na Štajerskem, števisi 400.480 prebivalcev, imajo od 60 izvoljenih deželnih poslancev samo osem, Nemci pa, števisi 847.923 prebivalcev, pa 52.

Da bi se vsaj deloma že vendar enkrat to nezasišano razmerje popravilo, stavili smo predlog, katerega namen je bil, doseči pravičnejšo razdelitev mandatov deželnih poslancev in pa spremembo deželnega reda, ki bi slovenskemu narodu postavno zagotovila zastop v deželnem odboru. Preko tega predloga prestopila je nemško-narodna večina na dnevni red. Zato pa se trudi ista reforma volilnega reda dognati, katera ne samo, da ne bi ljudstvu, katero plačuje denarni in krvni davek, dajala zastopstvo, ampak katera bi naj mali nemški koteriji zagotovila nadvlado za nepregledno dobo, slovenskemu narodu pa od vzela vsako nado, da bi kedaj mogel zadobiti toliko zastopnikov v deželnem zboru, kakor mu jih gre vsled njegovega števila in njegovih davkov.

Na eni strani ta nepravilnost in to brezobzirno postopanje zoper slovenski narod od strani deželnega odbora in nemško-nacionalne večine deželnega zbora, katera se je tako daleč spozabila, da je, ko so se čitale interpelacije v slovenskem jeziku, ko so se začule slovenske besede, jezik ene tretjine prebivalcev dežele, se razpršila kakor od strahu pregnana mož za možem iz deželne zbornice; na drugi strani pa, ker smo opazili, da deželna vlada mirno gleda, kako se krajšajo lojalnemu slovenskemu narodu od dne do dne pravice in postave; kako se slovenski narod materijelno, politično in narodno odriva in stiska, zavlada nam je prepričanje, da morajo Slovenci opustiti vsak up, da bi se kedaj proti njim pravično postopalo v Gradcu;

razmerami daljna naša udeležba pri razpravah deželnega zbora štajerskega bila ne samo brezuspešna in brez vsake koristi, ampak, da bi bila zoper čast slovenskega naroda.

To so bili torej vzroki, kateri so nas silili, da smo opustili svoje daljno sodelovanje v deželnem zboru štajerskem.

V Mariboru, dne 27. sušca 1900.

Dr. Ivan Dežko, dr. Franc Jurtela, Miha Lendovšek, Franc Robič, dr. Franc Rosina, dr. Josip Serbec, Ivan Vošnjak, Jos. Žičkar.

Izseljevanje na Hrvatskem.

Iz Zagreba, 20. marca.

O razseljevanju hrvatskega naroda se je razpravljalo tudi v letošnjem zasedanju hrvatskega sabora. Opozicija je opozorila vlado, da so brezdušni agenti razpreli po celem Hrvatske svoje mreže, v katere vabijo neuko prebivalstvo ter ga nagovarjajo za izselitev. Po navadi seveda ti agenti siromašno ljudstvo opeharijo tako, da se povrne v svoj kraj še bolj siromašno nego se je izselilo. Vlada je obljubila, da bo v bodoče strože gledala na prste tem osrečiteljem (!) naroda. To je morda tudi storila, toda izseljevanje za to vendar ni prenehalo, nego se je celo v najnovejšem času pomnožilo.

Statistiški urad v Zagrebu je oglašil podatke o izseljevanju za mesec januarij. V tem mesecu se je izdalo do 4000 potnih listov v razne kraje, a največ za Ameriko. Od teh izseljencev jih spada največ na županijo ličkokrbavsko, namreč 1400, a na modruškoreško 933, na sremsko županijo 672, vsi ostali na drugih pet županij. To je zares žalostna prikazen, če se mora narod sred zime seliti iz svoje domovine.

Pred nekimi leti se je Hrvat iz Like selil le v sosedno Bosno in Slavonijo, v Ameriko so hodili le Primorci. Zdaj pa že sploh vse beži od doma ne samo v sosedne dežele nego najraje v Ameriko. Čudno to ni, če pomislimo, da so gmotni odnosi na Hrvatskem tako slabi, da je narod zdvojit, posebno v dveh gorskih županijah. V tem kraju nima narod nobene zasluge, letine so po navadi slabe kakor prošlo leto, tako da je lakota nekaj navadnega skoraj v vsaki hiši. In vendar vsega tega ne bi trebalo, ko bi državne oblasti imele za Hrvatsko le malo obzira. Prebivalci omenjenih krajev so pridni ter zahajajo vsako leto iskat zaslужka v slovanske in bosanske šume, a zdaj je teh delavcev preveč, pa morajo zato preostali v Ameriko. In vendar ima ravno ta kraj lepe ogromne šume, v katerih les po navadi gnije, ker ga ne more država niti zasebnik spraviti v denar radi pomanjkanja vsakih komunikacij. Koliko ljudi bi si lahko služilo kruha doma, ko bi se mogle le šume spraviti v denar. Vrhutega je pa tukaj vse polno rud, ki bi se dale upotrebiti, ko ne bi manjkale komunikacije. A kdo je kriv, da ta kraj nima nobene železnice? Žalibog večidel sami Hrvati, ki niso nikdar energično zahtevali od zajedniške vlade, da stori svojo dolžnost tudi v tem pogledu. Trdi se, da Mažari ne bodo dovolili zidanja te železnice na noben način, ker bi se tako zvezala Hrvatska z Dalmacijo. Mi pa mislimo, da bi mogel hrvatski narod prisiliti to slavofobsko mažarsko vlado, da se izvede ta, za obstanek tamošnjega prebivalstva potrebna železna cesta. Hrvatski poslanci na zajedniškem saboru so tudi dolžni, da energično zahtevajo za svoj narod prepotrebne investicije.

Ko bi Mažari videli, da so hrvatski poslanci vsi složni in neupogljivi glede te zahteve, verujete, da bi se tudi oni sčasoma podali. Kakor pa zdaj delajo hrvatski poslanci, da prosijo pri zajedniški vladi milosti za svoj narod, ali pa še rajše molče, ko je treba braniti gmotne interese Hrvatske, na ta način ne more biti nikdar bolje.

Izseljevanje je za Hrvatsko velika rana, katero je treba začeti lečiti. Zato je pozvana sama avtonomna vlada, da tudi kaj stori. To obeta neprenehoma v vsakem saborskem zasedanju, toda uspehov ne vidimo. Uradni listi so pa še celo nevoljni, če se o takih nepovoljnih odnosih v javnosti razpravlja, ter so napali opozicijski list, da podatki njegovi niso resnični, kajti vseh 4000 izseljencev ni odšlo v Ameriko, nego velik del tudi v Bosno in Hercegovino. To je pa ven-

seca januarija 4000 potnih listov, kar dokazuje brez dvoma, da so gmotni odnosi na Hrvatskem slabi, in da jih uradni listi vkljub vsem slavošpevom današnje vladi ne morejo utajiti. Gotovo je, da bi bilo mnogo pametneje, ko bi uradni listi sami začeli temeljiteje baviti se z gospodarskimi odnosi hrvatskega naroda ter tudi oni odločno zahtevali od hrvatskih poslancev in zajedniške vlade, da se vrši pravica za vse državljane enako, in da se da Hrvatske, kar jej pripada po postavi. Hrvatska ne treba iskati milosti pri svojem zavezniku, nego more in sme zahtevati, da se vrši pravica tudi na hrvatskem zemljišču.

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. marca.

O izjavljenih slovansko-italijanskih spravah pogajanjih piše jeden hrvatskih poslancev mej drugim tole: Sprava pogajanja so se razbila. Z ozirom na gospodarski položaj našega naroda iskreno obžalujemo, da je prišlo do tega, z narodnostnega stališča pa moramo ta dogodek le pozdravljati. V svojih zahtevah smo šli do skrajne meje prijenljivosti. Manj nego da se smemo posluževati v deželnem zboru svoje materinske in uživati varstvo pred inzultitalijanske druhali v deželnem zboru in izvan njega, manj hrvatsko slovenski poslanci vendar niso mogli in smeli zahtevati. Dejstvo pa da se Italijani o teh zahtevah niso hoteli niti razgovarjati, kaže, na kateri strani je pravica in kje je iskati prenapetost in predrznost. Mi smo pokazali najboljšo voljo za mir in nismo vzrok, da se je poskus izjalovil. Nasprotniki naj sami sebi pripišejo, ako se znova vname boj, ljut in silen boj, kakoršnega dosedaj še nismo bili. Nevedeležne stranke in narodi avstrijski kakor tudi vlada pa morajo konečno uvideti, komu naj naklonijo svoje simpatije in kdo kali mir. Zanimivo bi bilo konečno zvedeti, kako bo poročal o tej zadevi osrednji vladi tukajšnji namestnik.

Poslanec Prade o nemščini kot državnem jeziku. Odkar je poslanska zbornica izvolila poslanca Pradeja prvim podpredsednikom, se vsaj na zunaj ne kaže več tako strastnega prvobojevnika za »zati-rano« germansko stvar. Posebno spremenile so se pa njegove sodbe o zahtevi, da se uvede nemščina kot državni jezik. V nekem pogovoru o tem predmetu je razvil Prade mej drugim nastopne misli. Uvedba nemščine kot državnega jezika ne spada v sedanjost spravno konferenco, ker se gre tu le za ureditev razmerja mej obema narodoma na Češkem. Sicer smo pa govorili dosedaj le o posredovalnem jeziku in ne o državnem. Tega vprašanja Nemci tudi ne stavijo mej postulate, kajti to je, kakor nemščina v armadi, državna zadeva, ki je — potrebna (!) za njen obstoj. — Iz tega sledi pred vsem, da se Pradejeva stranka, ki pa ima precej nasprotnikov, ne bo posebno protivila češkemu notranje-uradnemu jeziku.

Skupni državni proračun bo v kratkem sestavljen. Ogerska ministra Szell in Lukacs prideta prihodnje dni na Dunaj, kjer se vrši skupna konferenca. O novih zahtevah skupne vlade sicer listi dosedaj še ničesar ne sporočajo, a gotovo je, da vojni minister tudi letos ne bo opustil običajne navade, da ne bi zahteval novih svot za vojne namene. Ako že sedaj ne pride na vrsto zahteva glede povišanja kontingenta vojaških novincev, na kar se že resno računa v vojaških krogih, bodo pa mesto nje prišli na dnevni red novi topovi. Pravijo namreč, da se naprava novih topov ne da več odlašati, ker so dosedaj, vkljub temu, da nismo imeli vojske že lepo vrsto let, baje že precej potrebni poprav in obnovitve. O tem se bo seveda razgovarjalo v ministerskem svetu. Rok za pričetek delegacijskega zasedanja se definitivno še ni določil; sodi se pa, da se snideta delegaciji v Budimpešti gotovo v prvi polovici maja.

Novi ogerski minister à latere, grof Julij Szechenyi, dosedajni ogerski dvornik, je rojen 11. novem. 1829. in je toraj že v 71. letu. S politiko se je novi mož jel zgodaj pečati in je kot član magnatske zbornice vselej glasoval z vsemogočno liberalno stranko. Szell je povodom svojega bivanja na Dunaju pripočel tega moža v notranje-

Obstrukcija v italijanski zbornici bo menda kmalu dosegla svoj namen; ne ve se le, ali bo dosegla razpust zbornice ali demisijo Pellouxovega kabineta. General Pelloux razpolaga sicer v zbornici z zadostno večino, na katero se sme zanesti skoro v vsakem slučaju, toda to velja le o mirnih nastopih opozicije. V razmerah, kakoršne pa vladajo sedaj v italijanskem parlamentu, je pa vlada in nje večina popolno brez moči. Posebno slaba se godi predsedniku Colombo, ki noče ustrezati zahtevam opozicionalcev. Na spremembo ustave v Italiji — kakor tudi pri nas ni misliti, ker bi se omajala tla sedanjim vladinovcem, in ker opozicija ne bo prej mirovala, dokler se ji ne ustreže, je v kratkem pričakovati odločilnega koraka od strani vlade.

O umrlem generalu Joubertu piše dunajski »Informacija« neki »strokovnjak« nastopno: Smrt predsednikovega namestnika transvalške republike in vrhovnega poveljnika zveznih armad, generala Petra Jouberta, pomeni morda res veliko moralno izgubo, materijalna izguba pa ni tako velika. Kakor se mnogim dozdeva. Joubert ni bil razun o prvem početku vojske faktično nikdar vrhovni poveljnik, ker ga je že od početka sem ovirala bolezen. V zahodnjem delu je vedno poveljeval general Cronje, pred Ladysmithom in ob Tugeli pa Louis Botha. Brezdvomno velikih zaslug, ki si jih je stekel Joubert za transvalško republiko, ni iskati na bojišču, marveč v organizaciji armade v mirnem času, ne v vojski, marveč v pripravi za vojsko. Ako bi Jouberta primerjali s kakim evropskim generalom, ne smemo ga primerjati z Moltkejem marveč z Roonom. Pokojni kakor tudi vsi ostali odlični burski vodje: Cronje, Delarey in Olivier, ni bil holandskega rodu, marveč je bil francosko-hugenotskega rodu. Tudi moralčno zapuščala Joubert izvrsten spomin. Sredi skozi in skozi korumpirane vlade je živel Joubert ubog in je ubog tudi umrl. — Kdor se spominja, kako stališče je imenovan dunajski list zavzemal napram hrabrim Burom od početka vojske, si lahko misli, da bi predsednik Krüger ne podpisal teh vrst o svojem 68letnem zvestem svetovalcu.

Delagoaški zaliv — nov udarec za Bure. Odkar so morali Buri opustiti obleganje mest Kimberley in Ladysmith, se je vojna sreča obrnila k Angležem. Sicer je razvidno iz najnovejših poročil, da se Angleži ne morejo posebno pohvaliti s sedanjim položajem na bojišču, a nesrečo imajo Buri drugod. Včeraj so pokopali najboljšega svojih generalov, istodobno je pa bila objavljena razsodba bernskega razsodišča v zadevi delagoaškega zaliva in ondote železnice. Portugalci so obsojeni, da morajo plačati Angliji 15.324.000 frankov. Stvar je namreč tale: V letu 1883. so dali Portugalci nekemu Amerikancu koncesijo za gradnjo železnice od zaliva do transvalške meje. Po preteku štirih let je bila progadodelana, le z nadaljevanjem proge do Pretorije niso mogli naprej. Vsled nastalega prepira mej Portugalci in angleškimi podjetniki — kapitalisti so prvi zaplenili progo in jo do sedanje razsodbe bernskega razsodišča, kamor so se Angleži obrnili, vodili v svoji upravi. Razsodišče je obsodilo sedaj Portugalce, da morajo poleg resničnih stroškov plačati tudi svoto, katero bi si bila pridobila družba v tej dobi, in to vse skupaj znaša ogromno svoto 15 milijonov. Portugalci jih seveda ne zmorejo takoj in Angleži se zadovolje s — prepustitvijo delagoaškega zaliva. Kaj pomeni ta uspeh angleških kramarjev ravno v sedanjih dobi, pač ni treba omenjati. Zveza mej zalivom in Pretorijo je sedaj v angleških rokah.

Knjige in časopisi.

»Slovenski učitelj.« Vsebinska 7. številka. Dve, tri o mladinskih spisih. — Učiteljica in javnost. 2. Žensko gibanje. — Mojim rojakom! Metodiska obravnava na višji stopinji. — Listek: Mozaik. III. Kančnik v semnju. — Dopisi. — Slovstvo. — Šolske vesti. — »Slov. učitelj« izhaja dvakrat na mesec in stane za celo leto 5 kron.

»Pučki Prijatelj«. Broj 7., 25. ožuljka. Vsebinska: Pepeo ili lug (Oidum Tucker). Nastavak. — O gojenju i navrečanju ameriškanskih loza. Konac. — Filoksera. Piše J. Uđina. — Gospodarsko-trgovačka zadruga.

(Konsumni magazin.) — Nešto o gnojenju. Piše N. Crvič. — Crtice o gospodarstvu. — Vesti iz sveta. — Gospodarske vesti i sitnice. — Razne vesti. — »Pučki Prijatelj« izhaja na Krku dvakrat na mesec in stane dve kroni.

Tedenski koledar.

Nedelja, 1. aprila: 5. postna, tiha. Hugon, šk., evang.: Jezusa hočejo kamnati. Jan. 8. — Ponedeljek, 2. aprila: Frančišek Pavlj. — Torek, 3. aprila: Abundij šk. — Sreda, 4. aprila: Izidor šk. — Četrtek, 5. aprila: Vincencij Ferer. spozn. — Petek, 6. aprila: Sikst p. m. Sedem žalost M. D. — Sobota, 7. aprila: Herman sp. — Solnce izide 5. aprila ob 5. uri 36 minut, zaide pa ob 6. uri 30 minut. — Lunin spremin: Prvi krajec 6. aprila ob 9. uri 53 minut zvečer. — Dan zraste v aprilu za 1 uro 30 minut. — Musica sacra v nedeljo 1. aprila: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Koralna maša, graduale in tractus zložil A. Foerster, ofertorij dr. Fr. Witt, po povzdigovanju »Adoro te«, zložil Eng. Frey. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Misa vocalis in honorem sancti Vigillii v Adur zložil Fr. Schöpf, graduale in tractus »Eripe me« zl. A. Foerster, ofertorij »Confitebor tibi« zl. Ig. Mitterer.

Dopisi.

Z Dolenjskega. (Prekrižani računi.) Nemško-slovenska liberalna večina dež. zbora si je lansko leto razdelila dve občini: Bled in Turjak s prozornim namenom, da bodo v bodoče imeli v rokah »biser Kranjske dežele« Nemci, kočevski volilni okraj pa liberalci. S tem činom se je izvršilo narodno izdajstvo, o katerem bode treba večkrat pripovedovati, da bode ljudstvo to dobro vedelo. Pri vsakokratnih volitvah v našem okraju se gre le za nekoliko glasov. Nemci, med katerimi prevladuje radikalni nemško-nacionalni tok, volijo dosledno liberalce, ker tako jim ukazuje liberalno meščanstvo v Kočevju. Nemški glasovi so liberalcem vedno na razpolaganje in le nekoliko slovenskih glasov je treba, ki jim v našem okraju pomagajo na — konja.

Občina, ki je navadno rešila mandat tej ali oni stranki, je bila Turjak. Zato so bili ob vsakokratnih volitvah v tej občini strastni volilni boji. Na liberalni strani je stala vselej turjaška grajščina z znanimi »kmetijskimi prijatelji« iz Vel. Lašič, proti kateri zvezi so se neodvisni, značajni kmetje vselej borili, dasi večkrat zaman, ker nasprotni gmotni in moralni pritisk je bil premočan, a denarja, s katerim so ob volitvah delali liberalci »čudeže«, kmetje nimajo.

Navzlic vsemu pritisku je vendar postajala neodvisna kmetjska stranka vedno močnejša in liberalci so spoznali, da v kratkem ne opravijo nič več proti združenim kmetom, da propadejo v turjaški občini z grajščino vred in da bodo izgubljeni tudi deželnozborni mandati tega okraja za liberalce. V tej sili najpomaga dež. zbor. Ta lahko pomaga. Tako so bili sklenili in tako tudi naredili. Velika občina je bila razdeljena v dve: Turjak in Rob in ravno čez središče, da so tako razcepljeni najinteligentnejši kmetje, ki vodijo že dolga leta borbo proti grajščini in liberalcem. Liberalci so bili po tej delitvi popolnoma prepričani, da bosti obe občini vsled pritiska grajščine njihove.

Račun je bil narejen, toda kmetje ga niso podkrižali.

Z dnem 1. grudnia 1899. je bil imenovan za gerenta obeh občin grajščinski uslužbenec nadlogar Schaut. Navzlic jasnemu določilu postave, ki pravi, da mora biti volitev vsaj v šestih tednih po razpustu občinskega odbora, vendar je ta tujec praktical skoraj tri mesece, predno so bile volitve, zakaj ta tujec se je hotel izvežbati v občinskih stvareh, ker je bil menda preverjen, da postane župan nove občine, ali pa bode županil vsaj tak človek, ki bode potreboval njegovega sveta.

Prišel je dan volitve dne 22. sušca. Stranke so se pripravljale že dolgo na volilno borbo. Tukaj kmetje, tam liberalci in

grajščina. In zgodilo se je, česar liberalci niso nikdar pričakovali. Neodvisni in zavedni kmetje so zmagali v vseh treh razredih turjaške občine in istotako se zgodi z občino Rob brez vse dvojbe. Vrlim kmetom moramo častitati. Ti morajo najbodo zgled kmetom sosednih občin v okraju, kako se voli, kako se naredi konec paševanju po občinah, kakaj marsikje je treba temeljite spremembe v občinskem gospodarstvu. Nič ne kaže od strani zabavljati, ampak kadar je čas, stopite na volišče in si izberite može postene in neodvisne, ki so vredni vašega zaupanja.

V zadnjem času opazujemo, da neki neizogibni postopači pri vsakih volitvah, ki se vrše v velikolaški okolici, igrajo precejšnjo ulogo. Čudimo se, da kmetom še ni zmanjkalo potrpežljivosti. Njihovega jerobstva kmetom ni treba; kmetje naj tem gospodičem dopovedo brez ovinkov, da se vsled njihove navzočnosti ne čutijo prav nič počestene, niti nimajo od njih kakega dobička. Kam pride kmet, ki se brati s takimi ljudmi, vidi se dovolj na živih zgledih, ki jih ponujajo nekateri bivši velikolaški kmetje. Marsikaj bi se lahko še pisalo, toda vrniti se moramo k volitvi.

Tikoma pred volitvami se le so zbrisali iz volilnega imenika častne občane. Zelo pri sreči so bile volitve gospodu svetniku. Še le ko se mu je privatnim potom dopovedalo, da naj se ne briga preveč za te volitve, je mož nehal agitovati, kar je edino prav, ker agitacija od strani moža, ki ima tako dostojanstvo v okraju, ni več agitacija, da je to že kaj drugega. Agitacija drugih podrepecev ni tako nevarna, zato je ne omenjamo. K volitvi so prišli vsi, celo od daleč, in zanimivo je, da so privlekli seboj kvarte, da bi katerega volilcev premetili z njimi, toda tudi »maušel« ni pomagal.

Volitev se je izvršila. Velikolaščanje so odjadrali z dolgimi nosovi iz Turjaka, nadlogarju Schauti so pa odkazali zavedni, neodvisni kmetje »marsruto von Auersperg über Quellenegg und Wiesenau nach Hammerstiel«, kjer naj premišlja o kratki dobi svojega županovanja in volitve. Morda bodo pogorelci rekurirali proti volitvam. Opirali se bodo najbrž na napake, ki so jih vedoma sami nalašč naredili, toda svobodno jim! Novih volitev se ne bojimo! Tako kot zadnjič pojdemo v volilni boj in zmagati bode naša. Mi vemo, kaj hočemo, mi vemo, kdo je mož in kdo je naš. Zato ne klonemo svojih trdih tilnikov pred nikomur, najmanj pa pred veličastvom različnih »kmetijskih prijateljev«, ki se nam vsiljujejo ob raznih volitvah.

Velike zasluge za priborjeno zmago ima kmet Alojzij Vdovič iz Dolščaka, ki je organiziral volilce in zmagal.

O teh volitvah pišemo zato, ker so velikega pomena za bodoče volitve v našem kraju. Liberalci so za trdno računali, da jim razdeljene občine zagotove mandate. Z volitvami v teh občinah so jim kmetje prečrtali račun. Nek odličen pristaš liber. stranke iz Velikih Lašič je po volitvi tožil: »Matrali smo se, da smo občino razdelili, sedaj je pa še desetkrat slabše, kot prej.« Nam ni žal tako kakor recimo tolstemu Prajerju, ki ni prišel več v odbor ter je baje zato tarna: »Eh, ni ga več moža v Turjaku, in ga ni, kaj bo, kaj bo?« Mož naj bode prepričan, da si bodo občinski odborniki znali tudi brez njega pomagati.

Mož je turjaške občine, čast Vam! Ostanite trdni in ne bojte se nikogar! Poštenemu kmetu noben neprijatelj ne more do živoga!

In vi kmetje velikolaškega okraja, tu imate lep zgled. Zapomnite si, da kdor ni z vami, je vaš sovražnik in izkoriščevalec, in kadar vas kliče postava k volitvam, pridite vsi k volitvi in izberite si za svoje zaupnike može vašega mišljenja in poštenja. Vsem onim, ki se ponujajo in vsiljujejo vam na čelo zato, da vas izkoriščajo, da strežejo svoji sebičnosti in častihlepnosti, pa zakličite: Mi vas ne maramo, zato proč z vami!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. marca.

V III. velikem, rednem koncertu »Glasbene Matice« v soboto dne 7. aprila t. l. izvajal se bo nad jedno uro trajajoči veličastni prvi del Dvořakovega največjega oratorija »Sveta Ljudmila«, kateri obstoji iz 17 pevskih in orkestralnih točk: arij, recitativov in velikih mogočnih zborov ljudstva. Pred oratorijem izvajajo se po daljšem predledku zopet enkrat krasna simfonija in sicer se je izbrala za ta koncert velepriljubljena, melodijozna in popularna Fran Schubertova simfonija št. 8 v H mol, obstoječa iz dveh krasnih odstavkov. Basist in operni pevec gospod Aleksander Nosalewicz, kateri ravno te dni gostuje na dvornem gledališču v Stuttgart-u, sodeluje v tem koncertu in poje malorusko balado I. Lysenkoga »Oj, Dnjeper moj!« ter P. I. Čajkovskega serenado »Don Juana«. Poleg samostojnega nastopa poje tudi dve krasni ariji duhovnika Ivana, označevatelja svete vere med paganskimi Slovani v Dvořakovem oratoriju »Sveta Ljudmila«. Gospodičina Carneri, sopranistinja, poje arijo Elizabete iz R. Wagnerjeve opere »Tannhäuser« s spremljevanjem orkestra. Pevski zbor »Glasbene Matice« pa nastopi v tem koncertu v veličastnem številu okoli 170 članov, pevk in pevcev, ter bo izvajal mnogoštevilne in veličastne ljudske zборе oratorija.

Javno predavanje. Ves izobražen svet spominjal se bode letos posebno slovesno duševnega velikana, pesnika »Nebeške komedije«, Dante-ja, kateri je leta 1300, prvega svetega leta veliki teden izvršil svoje simbolično potovanje skozi pekel, vice in nebesa. V spomin na tega duševnega velikana predaval bode javno v prid Prešernovemu spomeniku gospod c. kr. profesor A. Laharnar v ponedeljek dne 9. aprila letos v veliki dvorani »Mestnega doma« ob 6. uri popoldne o Dante-ju in njegovem »počema sacro«.

Delavski shod. Jutri ob 10. uri popoldne priredi »Slov. katol. del. društvo« shod v društvenih prostorih »Katol. Doma«.

Obrekovalci zadrug. Znano je, da imajo kmetijske zadruge povsod obilo nasprotnikov, zlasti med onimi stanovi, katerih gmotni obstanek je navezan na iskoriščevanje ljudstva v katerikoli obliki. Taki ljudje kjerkoli morejo udrihajo po zadrugah, da jih spravljajo ob dobro ime in tišče zadržno misel k tlom tudi drugod. Dobropoljska zadruga ima mnogo takih »prijateljev«. Nam je pač malo mar, kaj govore doma ali v gostilnah med brati, ker to nas ne ugonobi, ali proti temu smo, ker ti ljudje lazijo drugod po svetu, lažejo o naši zadrugi samo zato, da kmetom drugih okrajev jemljejo pogum osamosvojiti se in postaviti na lastne noge. Pri nas imamo moža Janeza Drobniča starega iz Vidma, ki ima živinsko in vinsko kupčijo in vsled tega ni naš prijatelj. Te »žive cajtenge« oblezejo Sp. Štajersko, Dolenjsko, Notranjsko in Goriško za oslički in vinom. Mož ima gladek jezik in kaj rado zdrzne z njegovih ust tudi kaj o naši zadrugi, kar ni resnično. Pisma imamo v rokah, ki pričajo, da je mož opletajoč hribe ob kranjsko-štajerski meji, strašil ondotne kmete, ki namerjajo ustanoviti mlekarske zadruge, da »naša mlekarnica slabo uspeva in da bomo morali iti k malu spat«. Mi se ne bomo z njim pričkali, kdo pojde prej »spat«, mi vsi s starim Drobničem vred ali mlekarnica, izjavljamo pa, da je mož, katerega sicer spoštujemo, v tem slučaju lagal. Stari rek: »Starost govori resnico«, se v tem slučaju ni obnesel. Gotovo bi bilo v interesu obstoječih mlekarnic, da bi se nobena več ne ustanovila, vendar moramo biti vsi slovenski kmetje v tem solidarni, da se drug drugega podpiramo pri delu za svojo gospodarsko povzdigo. Naša mlekarnica vspeva in vspeva vsaka; kjer pa ne vspeva, krivo je vodstvo ali pa uprava. Zato ne strašite se, ampak na noge! Vsakemu damo drage volje radi potrebno pojasnilo in vsakemu povemo, kako se mlekarnica rentira. Seveda ne sme nihče gledati, da bi se zbiral denar, ampak gledati je, kako zadrugniki več denarja dobe.

Načelnštvo zadrug.

Štajerski deželni zbor je imel večeraj šesto sejo. Deželni odbor je mej drugim predložil poročilo o uravnavi plač deželnih uradnikov. Poslanec Krenn in tovariši so interpelovali ces. namestnika, ali mu je znano, da je dne 29. sušca v graški klavnici neki ogerski trgovec kupil 105 zaklanih, kuge sumljivih prašičev po 35 kr. kg. in jih še isti dan prodal po 49 kr. kg., in kaj hoče vlada storiti, da prepreči take škodljive slučaje. Prihodnja seja je v torek.

Cerkve in zvonovi v dekaniji Kranj. Župnik Josip Lavtižar, katerega poznajo tudi naši čitatelji po njegovih lepih potopisih in opisih, pričbuje v letošnji »Zgodnji Danici« natančen in prezanimiv opis cerkv in zvonov v kranjski dekaniji. S kulturno-historičnega stališča je spis velikega pomena; še večje vrednosti in važnosti je seveda za kranjsko dekanijo samo. Gospod pisatelj navaja vse zgodovinske momente, ki so v zvezi s to ali ono cerkvijo, govori tudi o duhovnikih, ki so tedaj tam službovali, ter z vestno natančnostjo opisuje cerkve in zvonove same. Doslej je opisal štiri župnije z vsemi podružnicami: Kranj, Crklje, Duplje in Goriče. Kakor čujemo, kaže zlasti duhovščina kranjskega dekanata veliko zanimanje za to Lavtižarjevo delo. »Zgodnja Danica« stane do konca leta 5 kron. Naroča se v Blaznikovi tiskarni.

Občni zbor gostilničarjev in kavarnarjev vršil se je v četrtek dne 29. tm. ob tretji uri popoldne pri »Virantu«. Udeležba je bila skromna. Dopolnilna volitev treh odbornikov in enega namestnika v združno načelstvo je imela naslednji vpeh: kot odborniki so bili per acclamationem izvoljeni gg: Ivan Dejak, Anton Šarc in Alojzij Zajc, namestnikom pa g. Anton Bizjak. Zvedelo se je, da pravila, tičočja se ustanovitve lastne bolniške blagajne, tako za lastnike koncesij kakor za posle, še niso izvršena, pač pa se to v bližnji bodočnosti zgodi. Tako vsaj je obljubil gosp. ces. svetnik Murnik deputaciji, ki se mu je v tej zadevi »poklonila«. Sklenilo se je obrniti se naravnost do trgovinskega ministra s prošnjo, da se pri zadrugi čim prej ustanovi lastna bolniška blagajna. — Član g. Pogačnik je stavil predlog, naj se na državni zbor odpošlje peticijska, da se povodom obnove vinske klavzale mej Avstro-ogersko in Laško varujejo interesi avstrijskih državljanov in zopet upelje svoječasno obstoječa colnina na vina po 15% ali pa še višja. Le tedaj je mogoč obstoj domačih lastnikov vinogradov in obrtnikov. Zajejdo obvestiti je vse take zadruge v Avstriji in tudi gostilničarsko zavezo na Dunaji o v tem pogledu storjenem sklepu, proseč jih, naj tudi iste tako postopajo. Zvedelo se je tudi, da Lahi v Ljubljani svoja laska vina čistijo s staro, smrdljivo krvjo, katero dobivajo seveda skoro zastonj, in potem tako, zdravju škodljivo brozgo prodajajo ljudem, ki so v resnici postene, krepilne pijače potrebni. Poklicana oblast naj bi pač na to pazila! Vsprejel se je predlog, da se obrne na mestni magistrat s prošnjo, da vsakemu brez izjeme, ki nima v smislu dotičnega zakona pravice prodajati piva v steklenicah, to strogo prepove in da se kavarnarji in založniki piva naprosijo, naj pivo v steklenicah zasebnim strankam dražje odajajo, kakor onim, ki imajo pravico tako pivo prodajati, in ki od tega živijo. — Končno obvelja predlog, glasom katerega izvoli združno načelstvo izmed sebe deputacijo, ki se pokloni državnim poslancem gg. Kušarju, dr. Kreku in Vencaju, proseč jih, naj se povodom obnove vinske klavzule med Avstro-ogersko in Italijo z vsemi sredstvi potezajo za to, da se avstrijskim državljanom ne stori zopet taka krivica, kakršna traja že skoro 10 let.

Prijatelji volilnih reform. Radi du-najske volilne reforme je v liberalnem taboru mnogo hrupa. In vendar je obč. zastop priredil tako volilno reformo, kakersno sploh vlada v sedanjih razmerah potrdi! Da ni reforma boljša, kriva je vlada. Včeraj smo poročali o volilni reformi, katero so predlagali nemški konservativci za štajerski dež. zbor. Ljudstvu se po tej reformi da vsaj nekaj pravic. A kako so zakričali liberalci. Danes se čita po »svobodomiselnih« nemških listih

refren dr. Tavčarjev: »Na glavo bi padli, ko bi razširili volilno pravico«. Liberalni in nacionalni nemški listi pišejo, da je predlog nemških konservativcev v štaj. dežel. zboru naravnost predrzno, ker bi bila potem dežela izročena Slovencem in »klerikalnemu«. Taki so terej ti prijatelji volilnih reform. Njihove izjave vsprejemamo z zadoščenjem, ker sami priznavajo — čegavo je ljudstvo.

Mariborski Nemci so bili silno vznemirjeni, ko so včeraj teden zagledali slovenske lepake na oglih in brali, da hočejo Slovenci v »Nar. domu« predstavljati igro: »Cvrček.« In res je magistrat ukazal, da se lepaki odstranijo. Ob enem pa je tudi igro prepovedal, češ, da bi slovenske predstave škodile nemškemu gledališču. Slovenci pa so se pritožili na ministerstvo in, kakor čujemo, bodo »Cvrčka« igrali jutri.

Osebnost. Sodni avskultant dr. Viktor Murnik je imenovan koncipistom pri trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani.

Koroške novice. V Beljaku je dne 20. marca nastopil bosno-hercegovski tamburaški zbor. Ta znameniti zbor potuje v Pariz, kjer bo koncertiral na svetovni razstavi. Da je v »nemškem« Beljaku koncertiral slovenski zbor, je prav znamenito. — Pogorelo je dne 15. marca posestvo p. d. Krofa v Podkrajju pri Pliberku. — Beljaška hranilnica razdeli letos 5915 gld. podpor. Največ dobijo seveda beljaška društva, nekaj pa tudi razne podružnice kmetijske družbe v okolici. — Luteranci rogovilijo v Beljaku za svojo stvar z »družbinskimi večerji«, pri katerih ima glavno besedo iz Prusije (!) došli pastor Heinzelman. Tako se dela pod krinko nove vere zoper — Avstrijo! — Dne 13. t. m. je šel 16letni Andrej Kraut, sin p. dom. Vasinarja v Dražicah ob Zili v gozd po drva. Na strmini prišel je pod sani, ki so ga vrgle na neko drevo. Fant se je poškodoval tako močno, da je še isti večer umrl. — Razdružilo se je krščansko-socialno polit. društvo »Avstrija« v Celovcu. — Pogorela je dne 12. t. m. zjutraj hiša in skedenj Janeza Hribarja p. d. Simeleja v Podsinji vasi. Škode je 1500 kron. — Običajna javna tombola v Celovcu bode letos dne 1. aprila, v slučaju slabega vremena pa osem dni pozneje. — Zveza koroških učiteljev ima svoj letošnji občni zbor dne 16. in 17. aprila v Velikovu. — Pri Auenhofu ob Vrbskem jezeru hočejo sezidati več hiš in tam napraviti večje letovišče. — Mlekarnice so ustanovili v Pogorijah pri Beljaku in v Rižah v Zilski dolini. — Pri Št. Vidu so dne 22. marca za poskušnjo streljali zoper točo. Poskušnja se je baje dobro obnesla.

Koroška hranilnica v Celovcu je imela dne 10. t. m. svoj letni zbor. Upravno premoženje iznaša 20 milijonov 348.730 gld. t. j. 381.671 gld. manj, kakor prejšnje leto. Vložilo se je lani 2.956.435 gld. Obrestij je dobila hranilnica vkup 221.186 gld., čistega dobička je bilo 138.300 gld. rezervni zaklad šteje 3.031.159 gld. Darov se je razdelilo vkup 216.180 kron. Od svojega obstanka do sedaj je hranilnica v razne namene razdelila vkup 3.487.517 kron. Ogromna večina te svote se je obrnila za razna liberalna društva in za mesto Celovec! Primeroma malo se je porabilo za deželo, za kmete pa takorekoč — nič! Razglašaj v uradnem listu so nam žalostne priče, koliko kmetov je prišlo na boben, toženih od hranilnice. Mnogim bi se bilo lahko pomagalo z malimi svotami, a tako vidimo, kako n. pr. hranilnica zida z denarjem, ki ga je dobila iz cele dežele, za Celovčane velikanske in razkošne godbene dvorane, kjer se bodo razveseljevali bogatini, a večini ljudstva bodo ostale zaprte! Samo lani je dala za te dvorane 100 tisoč kron! — Tudi iz tega je razvidno, kako potrebne in koristne so nam domače posojilnice! »Mir.«

Goriški deželni muzej se preloži v Attemsovo palačo. Dotični dogovori se že vrše.

Slika iz Istre. Iz Pazina se poroča: Te dni je upravno sodišče ugodilo pritožbi Italijanov proti tretjemu razredu ljud. šole v Žminju. V ta razred je bilo vpisanih 170 učencev. Italijani pa so trdili, da tega razreda ni treba, in upravno sodišče je ugodilo tej zahtevi. Vsled tega se mora tretji razred zapreti in učitelj odpustiti iz službe. To

potrebnih šol slovenskemu prebivalstvu. Take razmere so mogoče le v Istri, ki je najbolj zapuščena dežela v Avstriji. Zato ni nikakor čudno, da Italijani zavržejo vsako zahtevo slovenskega prebivalstva, ker — no, ker to morejo in hočejo.

Visoka starost. V goriški bolnici je umrla Mar. Rusijan v starosti 101 leta. Doma je bila v Kozani.

Nesreča v dalmatinskem deželnem zboru. V prvi seji dalmatinskega dež. zbora je eksplodirala cev kotla parne kurjave. Zastopnik Mangjer je bil ranjen in so ga morali prenesti v bolnico. Vroča voda, ki se je vlija iz cevi, ga je poparila.

Sneg je zadnje dni po raznih avstrijskih deželah prav na debelo zapadel ter mnogokje ustavil železniški promet.

Ubil se je 26. t. m. zidar Fr. Štancer iz Vojnika. Delal je v Celju pri hotelu »Stadt Wien« ter padel z odra na tlak.

Slovenskim posojilnicam! »Naša straža« je dobila zadnji čas toliko prošenj za razne potrebščine ob slovenskih mejah, da z dosedanjimi sredstvi ne more zadostiti vsem prošilcem. Slovenske posojilnice, spominjajte se »Naše straže« pri sklepanju računov! Pomagajte slovenski meji! Tudi slovenski rodoljubi naj bi hiteli z vplačevanjem udnine!

Novo katoliško politično društvo snujejo v Selški dolini. Živeli zavedni možje!

Zabavni večer s petjem in godbo »dobrotvornega društva tiskarjev« vrši se jutri ob 8. uri zvečer pri Maliču, na katerega opozarjamo p. n. občinstvo.

Električna železnica v Ljubljani. Tvrdka Siemens & Halske prične s predelavo glavne proge. Zaradi lažjega prometa nameravajo odkupiti dve hiši Pod trančo.

Izgubil je včeraj neki realce na potu s Turškega na Kongresni trg srebrno uro in verižico v vrednosti 25 K.

V vožo skočil je v Dragomeru posestnik »Marine«. Vzrok samomoru so baje žalostni družinski prepiri.

Mesto kljunača — sebe obstreli. Janez Hribar v Št. Jakobu ob Savi je šel na lov v snegu. Na puškini površini se je nabral sneg in ko ga je hotel odstraniti, da bi videl pomeriti na kljunača, prišel je z roko na konec puškine cevi! Neka veja je sprožila puško in mož je bil ob mazinec.

»Baugesellschaft« ima letos v Ljubljani v službi 200 Lahov in — enega Kranjca. Tako se justična palača gradi na korist italijanskega kraljestva!

Zdravje v Ljubljani od 18. marca do 24. marca. Novorojencev 23, mrtvorojencev 3, vmrljih 27; med njimi za dušljivim kašljem 1, vratico (davico) 1, jetiko 4, za različnimi boleznimi 21; med njimi 4 tuje in 7 iz zavodov; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 2, škrlatico 1, oslovskim (dušljivim) kašljem 1, vratico 1, trachom 1

Novo slovensko cerkev v Ameriki grade Slovenci v Elly. Minn. Veljala bode 6000 dolarjev.

Slovenska cesta v Ameriki. »Amerikanski Slovenec« poroča, da sta na Indiana cesti v Jolietu le še dve hiši, ki niste v slovenskih rokah. Tudi te dve hiši bodo kupili Slovenci, da tako nastane v Jolietu »slovenska cesta«.

Burom na pomoč je odšlo, kakor poročajo zagrebški listi, iz Amerike pet kompanij Slovencev in Hrvatov, kateri so se dali fotografirati in je istih slika v Zagrebu razstavljena.

Tatico aretovali so včeraj v neki žganjarni na Poljanski cesti. Tatica je Elizabeta Zmazek, ki je ukradla križ v cerkvi Jezusovega Srca.

Ogenj v Vatikanu. Minulo soboto zvečer okoli 9. ure je navstal v nekem zakurjenem prostoru, takozvanem Quattro Cancelli, ogenj, katerega so pa stražniki in ognje-gasci takoj zapazili in v jedni uri ugasili. K sreči se ogenj ni razširil na stranske sobe, kjer se nahaja veliko število važnih spisov.

Iz raznih krajev. Prešernovo slavnost je priredilo v Petrogradu slovensko dobrodelno društvo. — Socijalni demokrati so umorili v Lodcu, kakor se poroča iz Varšave, nekega svojega so-

lista »Robotnik«. — Taščo poročil je v Budimpešti delavec Julij Zittner. Z njeno hčerjo v zakonu ni bil srečen, ker je vedno bevskala na vsako njegovo besedo, zato se je po »ogerski navadi« ločil in vzel njeno mater, ki mu zelo ugaja, ker je gluba. — Kako je umrl Ferreiras je sedaj pojasnjeno. Ni res, da bi se ta burski general sam usmrtil. V noči 18 febr. je nadzoroval tabor pri Boshofu. Dobil je nekega stražnika spečega. Zbudil ga je in prestrašeni Bur je v polspanju zagrabil puško tako nerodno, da se je sprožila ter zadela generala v srce. — Otrok z dvema glavama živi v selu Oblaju, občina Maja na Hrvatskem. Otrok je povse zdrav in star že tri leta. — Korajžna Angličanka se je pokazala v Neaplju in bi bila vzor angleškim vojakom v Afriki. Na sprehodu je »miss« napadel nek tat ter jo hotel oropati, a »miss« je predrznega Lazarona vrgla na tla ter ga do smrti nabila z bokserjem. Potem se je pokrepčala s finim šnopsem. — 20 let težke ječe je dobil pred dunajskimi porotniki 20letni Miroslav Weber, ki je umoril udovo Preusendanz. Razmesaril ji je vse telo. — Gospodinjo umorila je v Budimpešti dekla Zofija Kottes. Zadržala je gospodinjo in ji potem zavezala vrv za vrat, da bi se mislilo na samomor. Ukradla je potem nekaj dragocenosti in da bi zavrnila sum na znanca gospe, ki je stanoval tik v sobi, je položila jeden uhan v njegovo posteljo.

* * *

Sejmi po Slovenskem od 2. do 7. aprila. Na Kranjskem: 2. V Zagorju na Notr., Dovskem, Rovtuh, Zdenski vasi, Kostanjevici, pri sv. Leni, Loškem potoku in na Rakeku; 3. v Zg. Tuhinju; 6. v Bruniku, Cerkljah, Hotemazah in St. Gotardu pri Trojanju; 7. v Žužemberku. — Na slov. Stajerskem: 2. v Sevnici, Mariburgu in Dramlju pri Mariji Magdaleni; 3. v Celju: 4. pri Sv. Primožu; 5. v Artičah; 6. v Bistrici, Arnužu in Ormožu; 7. v Strasu, Braslovčah in Lembergu. — Na Koroškem: 2. v Renvigu; 6. v Trebižu. — Na Primorskem: 2. v Hrpeljah; 5. v Gorici in Nabrežini; 7. v Glemoni.

Društva.

(Posojilnice in hranilnice v Črnem vrhu nad Idrijo) računski sklep za peto upravno leto 1899. izkazuje skupnega prometa 90.117 kron 48 vin. Posojilnica je član »Zveze kranjskih posojilnic« in »Gospodarske zveze«. Tekom 1. 1899 je pristopilo 13 zadržnikov, izstopil je 1. Vseh zadržnikov je 124. Novih hranilnih knjižic se je izdalo tekom leta 122, uničilo pa 33, obstoji toraj 392 knjižic. Povprečna vrednost jedne knjižice je 243 kron 53 vin. Hranilne vloge so se vložile 265krat, vzdignile pa 117krat in znašajo sedaj z obrestmi vred 95.465.48 kron. Posojil se je dalo 43 zadržnikom v znesku 13.409 kron 78 vin. Vrnilo se je 11 posojil popolnoma v znesku 6.754 kron 57 vin. Vsa posojila znašajo 48.301 65 kron. Čistega dobička je 382 kron 24 vin. in se pridene rezervnemu zakladu, ki znaša 1403 kron 60 vin.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 31. marca. Včeraj in danes se je vršila volitev tretjega razreda. Od 2800 prišlo je volit nad 2100 volilcev. Župan Dompieri je tudi kandidiran od anonimnega komiteja. Skrutinij še traja; uspeh negotov.

Dunaj, 31. marca. Listi poročajo malo vrjetno vest, da bo državni zbor sklican takoj po veliki noči zato, da izvrši novo volitev v kvotno deputacijo.

Dunaj, 31. marca. »Wien. Zeitg« objavlja potrjen zakon glede olajšav pri vračevanju državnih posojil.

Dunaj, 31. marca. Vesti raznih listov, da misli finančni minister Böhm-Bawerk odstopiti, so neosnovane.

Praga, 30. marca. Dr. Masaryk sklicuje shod realistov. Shod se bode zavzel za dvojezičnost vseh uradov na Češkem.

Budimpešta, 31. marca. Odvetnika dr. Horvatha je v njegovi pisarni ustrelil klient Mih. Styaly, kateremu je odvetnik provzročil večjo škodo v neki pravdi. Storilec se je sam prijavil.

Pariz, 31. marca. Iz Algira po-

zasedli Ingher. Na njih strani sta ubita dva častnika in 9 mož, nekaj je ranjenih. Arabcev in Turatov je padlo 600, 1000 je ranjenih, 500 vjetih.

London, 31. marca. »Manchester Guardian« poroča, da je kraljica Viktorija naročila Robertsu izreči vdovi Joubertovi kraljičino sožalje ob smrti so-proga, katerega je angleški narod poznal kot pogumnega vojaka in plemenitega nasprotnika.

Vojska v Južni Afriki.

Robertsova armada tiči še vedno v Bloemfonteinu, ne upa se pomakniti dalje proti severu in napasti burskih čet, ki so zbrane pri Kroonstadu, ker baje še vedno niso dogotovljene potrebne priprave. Nje vrhovni poveljnik se je morda nalašč umaknil za nekaj dni v Kapstadt na obisk Lady Roberts. Burom menda to odlašanje že preseda in, kakor poročajo iz glavnega angleškega tabora, so se že začeli pomikati proti jugu, da izzovejo nasprotnika. Objednem se pa vedno živahneje gibljejo Burom prijazne vstaške čete na zahodnjem bojišču. Lord Methuen se je moral umakniti iz okraja Barkly. Ako se ti ustaši združijo z bursko posadko pri Warrentonu, kateri Angleži tudi ne morejo do živoga, bo v veliki nevarnosti celo Kimberley s svojo posadko, pred vsem pa važna železniška zveza. Kakor se kaže, bo Roberts moral cepiti svojo moč v Bloemfonteinu.

London, 31. marca. Reuterjev urad poroča iz Kimberleya 30. t. m.: Lord Methuen se je povrnil iz okraja Barkly. Njegove čete na konjih pričakujejo jutri. V Likatlongu so bile njegove čete, ko jim je zapovedal, naj se vrnejo.

London, 31. marca. Angleške izgube do 24. marca so naslednje: 3825 ubitih, 10.418 ranjenih, 3530 ujetih, 2832 neozdravljivo bolnih, skupno 20.605 mož.

London, 31. marca. Iz Warrentona poročajo »Reuter. uradu« 29. marca: Burska artilerija danes ni streljala. Angleški tabor smo premestili minulo noč iz strelne daljave. Zjutraj so Buri pričeli streljati z bližnjega holma. Angleži so streljali z dvema topovoma.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B—č.

(Dalje)

Ko je bila Gertruda stara šest let, poslali so jo v samostan, kjer smo jo videli, da bi se izobrazila ali še bolj pripravila za določeni poklic. Ta kraj so izbrali namenoma. Dobri vodnik naših dveh ženskih je dejal, da je bil signorin oče prvak v Monzi. Ako primerjamo to spričevalo z nekaterimi drugimi opomnjami, ki jih je sem ter tam nehoté zapisal naš neznani pisatelj, lahko še pristavimo, da je bil fevdni gospod tega mesta. Na vsak način je imel ondi zelo velik ugled in je mislil, da se bo ondi bolj nego drugod skazovala njegovi hčeri ona uljudnost in ono spoštovanje, ki bi jo pridobila zato, da si izvoli samostan za svoje stalno bivališče. In ni se varal. Opatinja in druge oblastne nune, ki so imele, kakor pravijo, veliko besedo, so bile zelo vesele, ko se jim je ponudila za vsak slučaj tako tehtna in v vsakem oziru tako slavna zaščita. Sprejele so ponudbo z izrazi hvalečnosti, ki niso bili sicer pretirani, pač pa uže dovolj krepki, in do cela so skušale ustreči nameram, katere jim je bil knez, ko jim je izročil hčer, takó od daleč razkril, nameram, ki so z njihovimi takó zelo soglašale. Jedva je Gertruda vstopila v samostan, uže so jo jeli nazivati pred vsemi drugimi »gospodičina«. Dali so jej poseben prostor v obednici, v spalnici; njeno vedenje so se jej dobriklam in jo božali z ono spoštljivo zaupljivostjo, s katero si tako hitro pridobimo otroke, ako le opazijo, da z drugimi ravnamo drugače. Niso se bile sicer vse redovnice zarotile potegniti deklico v mrežo. Bilo je pač par priprostih in ne lokavih redovnic, ki bi se bile zgražale ob misli: žrtvovati mlado deklico namenom samopasnosti. Toda te so ali imele z drugimi

zvižčaj, ali pa niso videle v njih nič hudega ali pa so se varovale preiskavati jih in so molčale, da bi ne bilo nepotrebnega pohujšanja. Ta ali ona se je tudi domislila, da je bila na podoben način zapeljana h koraku, katerega je pozneje obžalovala; smilila se jej je nedolžna ubožica in obsipala jo je z nežnim in otožnim ljubkovanjem. Deklici pa se niti sanjalo ni, da v tem tiči kaka skrivnost. Takó je šlo dalje in tako bi bilo šlo morda do konca, če bi bila Gertruda sama v tem samostanu. Toda mej njenimi tovarišicami je bilo par deklic, ki so vedele, da so odločene za zakon. Gertrudina, ki je vedno mislila na svoje vzvišeno stališče, je navdušeno govorila o svojem bodočem zvanju, kako bodo opatinja, samostanska prednica, in je po vsi sili hotela, da bi jo druge za to zavidale. A opazila je z začudenjem in jezo, da se le-te niso za to kar nič brigale. Veliclastnim, a omejenim in enakomernim podobam, katere more slikati v domišljiji dostojanstvo samostanskega predništva, so one stavile na stran raznovrstne, bliščeče slike: poročne slovesnosti, pojedine, družčine, letovišča, dragocene obleke, krasne kočije. Te slike so vzbudile v Gertrudini vrenje in gibanje, kakršno vlada v veliki košari baš natrganih cvetic, ako jo postavimo pred bučelnjak. Stariši in vzgojevateljice so ne-tile in gojile v njej prirojeno nečimurnost, da bi jej vzbudile veselje do samostana. Ko pa so to strast podžgale misli, ki so se jej še bolj prilegale, udala se je le-tem s tem večjim in tem naravnejšim ognjem. Da ne bi zaostajala za onimi svojimi tovarišicami in da bi se ob enem zatapljala v svoje nove misli, odgovarjala je, da jej na vse zadnje nihče ne more potegniti redovne tančice čez glavo brez njenega dovoljenja, da se tudi ona lahko omoži in prebiva v palačah in se veseli svetá še bolj kot njene tovarišice, da to lahko stori, če le hoče, da bi morda to tudi želela, da želi — in res je želela. Misel, da je treba njenega dovoljenja, misel, ki je bila dotedaj nepoznana, skrita v kotu njenega srca, se je nakrat razvila in se pokazala z vso svojo močjo. Vedno jo je poklicala na pomoč, da se je mogla bolj mirno veseliti prijetne bodočnosti. Toda zadaj za to mislijo pa se je gotovo zmirom prikazovala neka druga: da bi bilo namreč treba ono dovoljenje odreči očetu knezu, ki misli, ali se vsaj dela tako, kakor bi mislil, da je uže ima. In pri tej misli njen duh ni bil tako samosvesten, kakor njene besede. Primerjala se je s tovarišicami, ki so si bile bolj v svesti lepe bodočnosti, polotila se je je bolestna zavist, s kakršno je prej želela, da zavidajo njo druge. V zavisti jih je sovražila in to se je časih pokazalo v zaničevanju, neuljudnosti, zbadajočih opazkah. Časih pa je se zopet pomirila in postala pri-srčna, zaupljiva proti njim, kajti nosila je v duši njim sorodna čustva in nade. Časih je hotela imeti vsaj veselje nad odlikami, ki so se ji skazovale, in občutiti je dala svoje prvaštvo tudi dotičnim tovarišicam. Časih pa zopet v strahu in hrepenjenju ni mogla več prenašati svoje samote, pa jih je zopet vsa dobrosrčna iskala, kakor bi jih prosila do-brohotnosti, svetov, poguma. Mej temi obža-lovanja vrednimi boji s sabo samo in z dru-gimi je preživela mladost in se bližala oni kritični dobi, ko se takorekoč prikrade v dušo neka skrivnostna sila, ki povzdigne, okrepi in ublaži vse mišljenje in je časih pretvori ter mu dá novo do tedaj nepoznano smer. V dotedanjih mladih sanjah o bodočnosti je Gertrudini pred vsem ugajal le vnani blišč in lesk. Zdaj pa je jelo neko mehko čustvo, ki se jej je izprva zlivalo po duši na lahko in kakor v nekaki megli, plati bur-neje in prevladovati v njeni domišljiji. V naj-skritejšem kotu svojega srca je imela kakor nekako sveto pribežališče; tja se je zatekala od vsakdanjosti, tam notri se je bavila z go-tovimi osebami, ki so se čudno zmedeno vrstile pred njenim duhom, deloma iz spo-minov na detinstvo, ko je videla nekoliko sveta, deloma iz pripovedovanja njenih to-varišic.

S to družčino se je zabavala, razgovar-jala se je z njo in si odgovarjala v njiho-vem imenu; tukaj je v duhu ukazovala in se veselila vsakovrstnih udanostnih poklonov. Časi pa ji je misel na vero kalila to sijajno in utrudljivo zabavanje. Toda vera, kakoršne se

nosti, temveč jo še posvečuje v sredstvo, s katerim dosežemo zemeljsko srečo. Ker njena vera ni imela pravega bistva, bila je samo navadna krinka. Kadar je ta krinka prevladovala v njeni domišljiji, prestrašila se je nesrečnica in zmešala; stopile so jej pred oči njene dolžnosti, mislila je, da je greh, odreči se samostanu in se ustavljati svétom svojih predstojnikov gledé volitve stanú. Tedaj je obljubljala v svojem srcu, pokoriti se za ta greh in se radovoljno zapreti v sa-mostan.

(Dalje prih.)

Pozor! Kdor hoče imeti čiste, bele in zdrave zobe, naj rabi zobozdravka dr. R. Friana ustno vodo z novim antiseptikom, ki zabrani vsako gnjilobo zob. Steklenica zadoščujoča za celo leto se dobiva za 2 K pri Ervinu Burdyochu, lekarju v Škofji Loki. 45 11

V vsakem gospodinjstvu pripet se pri raznih opraviilih ranjenja, radi katerih treba previdnosti, da se prepreči vnetje ali pa onesnaženje. V to pa naj se vporabi sredstvo, koja rane hladi in bolečine olajšujejo ter celjenje pospeši. Slovit, skoro v vsaki domači lekarni se nahajajoče praško mazilo je pač najboljšo sredstvo, katero ima vse lastnosti za tako uporabo. Dobiti je v vseh lekarnah. 10

Cisto medicin. ribje olje.

Deželna lekarna pri Mariji Pomagaj

Čubar, Primorsko, septembra 1899.

Blag. g. Milan Levstek, lekarnar v Ljubljani. Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašog neprecenjeno dobrog in pristnog medicinskega ribjeg olja, katerega že dle časa samo iz Vaše dobro znane lekarnar naročam in uporabljam za sebe in svojo rod-bino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest ste-klenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljen in ostajam Vam udani
936 17 Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.
Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.
Razpošilja vsak dan z obratno pošto
dež. lekarna pri Mariji Pomagaj
Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.
Resljeva cesta št. 1., poleg mesarskega mosta

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736 0 mm.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
30.	9. zveč.	727.3	21	sr. svzh.	oblačno	0.9
31.	7. zjut.	30.2	16	sl. svzh.	oblačno	
	2. popol.	732.0	6.8	sr. svzh.	del. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 25 normale: 6.4.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo
od dne 25. do dne 31. marca.

	K h	K h	K h
Goveje meso I. v. kg	1.28	Pšenična moka 100 kg	27.80
" II. " "	1.12	Koruzna " "	17.00
" III. " "	0.96	Ajdova " "	38.00
Telečje meso " "	1.20	Fižol, liter	16.00
Prasičje " sveže	1.60	Grah, " "	20.00
" prek.	1.15	Leča, " "	24.00
Kostrunovo meso	0.80	Kaša, " "	22.00
Maslo " "	2.00	Ričet, " "	22.00
Surovo maslo " "	1.90	Pšenica, " 100 kg	18.00
Mast prasičja " "	1.40	Rž, " "	15.00
Slanina sveža " "	1.20	Ječmen, " "	14.00
" prekajena " "	1.44	Oves, " "	12.40
Salo " "	1.20	Ajda, " "	18.40
Jajce, jedno " "	0.16	Proso, belo, " "	19.00
Mleko, liter " "	0.16	navadno " "	14.00
Smetana, sladka liter	0.80	Koruzna " "	14.80
" kislá " "	0.80	Krompir " "	5.80
Med " " kg	1.40	Drva, trda, m ³	7.40
Piščanec " "	1.80	" mehka, " "	5.00
Golob " "	0.40	Seno, 100 kg	4.40
Raca " "	1.40	Slama, " "	4.00
Zajec " "	0.80	Stelja, " "	0.00

Národna kavarna.

Danes v soboto dne 31. marca
in v nedeljo, 1. aprila t. l.

Koncert
sremsko-mitrovičke
tamburaške družbe.
(Izboren orkester.)
Začetek ob 8. uri zvečer.

Brez vstopnine. — Brez nadležnega pobiranja.
K obilnemu obisku vabi z velespoštovanjem

Vozni red avstrijskih državnih železnio. veljaven od 1. oktobra 1899.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v sred-njeevropskem času. Srednjeevropski čas je kraj-nemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selz-thal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 54 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto

Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.

Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selz-thal, Dunaj.

Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 4. uri 2 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selz-thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 55 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 46 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Gmun-dena, Ischla, Aussee, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.

Ob 8. uri 21 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 17 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljub-nega, Celovca, Lince, Pontabla.

Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 57 min. popoldne osebni vlak z Du-naja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Fran-zensfeste, Pontabla.

Ob 8. uri 48 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 9. uri 6 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Lince, Steyra, Solno-grada, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.
" 2. " 05 " popoldne " "
" 6. " 50 " zvečer " "
" 10. " 25 " " " "
(le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.
" 11. " 08 " dopoldne " "
" 6. " 10 " zvečer " "
" 9. " 35 " " " "
(le ob nedeljah in praznikih).

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod:

Ob 7.15 zjutraj
" 1.55 popoldne
" 6.05 zvečer

Prihod:

Ob 6.34 zjutraj
" 12.29 popoldne
" 5.04 zvečer.

Železna blagajna

varna proti vlamu, katera se dá pritrditi k tlom ali k steni, se prodá za nizko ceno. Natančneje se poizvé pri upravnistvu „Slovenca“. 293 3-2

Katoliška bukvarna v Ljubljani

priporoča:

Missale Romanum (v obliki male póle) l. 1898, z najno-ejšimi mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor, ali rude o obrezo K 43-20
2. V črnem usnji z zlato obrezo " " K 44-40
3. V rudečem ságrinu z zlato obrezo " " K 50-
Dobiti je ta misal tudi v še finejšem vezenju.

Missale Romanum (v četvorki) l. 1878, z najno-vejšimi mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor, ali rudečo obrezo K 36-
2. V črnem usnji z zlato obrezo " " K 38-
3. V rudečem ságrinu z zlato obrezo " " K 42-
Dobiti je tudi v še finejši izdaji.

Cene veljajo s proprijem vred za katerokoli škofijo. — V zalogi so misali s proprijem naslednjh škofij: Ljubljanske, goriske, krške, lavantinske, poreško-puljske, tržaške in ogersko-hrvatskih.

Missae pro defunctis (v obliki male póle):

V črnem usnji z rudečo obrezo " " K 6-60
V črnem usnji z zlato obrezo " " K 7-44

Missae pro defunctis (v četvorki):

V črnem usnji z rudečo obrezo " " K 5-16
V črnem usnji z zlato obrezo " " K 5-76

Za one čast. gospode, ki zaradi slabega vida smejo vedno maševati de Beata:

Missale ad usum sacerdotum caecotentium (v obliki male póle):

V črnem u-nji z zlato obrezo " " K 19-20.

VABILO

na

II. redni občni zbor
„Hranilnice in posojilnice v Žireh,
registr. zadruga z neomejeno zavezo“,
ki se bode vršil
v nedeljo dne 8. aprila 1900
ob 3. uri popoldne
v Žireh.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in računskega pregledovalca.
2. Potrjenje računa za leto 1899.
3. Razni nasveti.
4. Volitev dveh odbornikov.

NB. Pri nezadostnem številu članov se vrši nov občni zbor pol ure kasneje na istem kraju in z istim dnevnim redom.

317 1-1

Načelstvo.

Barve, s katerimi more vsakdo barvati razno blago: sukno, platno, volneno blago, svilo, zastore itd. ima v raznih vzorcih v zalogi trdka BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 228 12 11-10

Polkrita, lahka

Kočija

za dva konja je na prodaj jako po ceni.

G. Garich 309 3-1

sedlar v Ljubljani, Rimska cesta.

V Polšniku, v dekaniji Šmartno pri Litiji, se išče

cerkvenik in organist

ob enem. Službo je nastopiti o sv. Juriju. Plača se večinoma v bari toliko, da se lahko dobro izbaja. — Zraven dobiva tudi še stolnino in deležnino od ustanovljenih sv. maš. Zeli se, da-prosi izvežbani celiljanec in da bi zaven še tudi znal krojaško obrt, ker v okoli-ci ni nobenega dobrega krojača. — Prosilci naj se oglašé do ovetne nedelje pri podpisnem župnijskem uradu.

Župnijski urad v Polšniku.

301 3-1

Ivan Globelnik, župnik.

2letni karpi

za vložitev v ribnjake, se oddajajo pri oskrbnistvu grajščine Soneške v Hammerstiel-u; pošta Studenec-Ig.

Trgovski učenec

ki je dovršil vsaj drugi gimnazijski razred ali realko, se sprejme pod ugodnimi pogoji v prodajalnico z mešanim blagom.

Franc Ks. Goli,

319 3-1

trgovec v Idriji.

Stanovanje.

V Spodnji Šiški hiš. šte. 172 oddajo se v najem dva stanovanja ter jedna klet po prav nizki najemščini. Eno stanovanje tako, drugo pa s 1. majem t. l.

Več se poizvé pri 318 2-1

V. Kerzišniku, Spodnja Šiška št. 62.

Potovalec za neko tovarno s ovsenimi živilami se sprejme pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe sprejema Annoncen-bureau Friedl, Dunaj V/I. 111 3-1

Poslovedja

zmožnega slovenskega in nemškega jezika, išče pod-pisano društvo. Stanovanje je prosto, drugo se izve pisмено. Oglasti se je vsaj do 10. aprila t. l.

I. delavsko konsumno društvo na Jesenicah
Gorenjsko. 302 2-1

Ovsena kaša.

Ovseno pšeno, ovsena moka in ovseni puh (kakor Quaker Quats) izdeluje iz Smrečinega gorskega ovsu, priznana najboljšega na svetu, endotno prodajalno društvo.

5 klg. poštni zavežek: kaša in puh K 4.40, ovseno pšeno in moka K 4.20, vse štiri vrste odbrane K 4.30. Po železnici od 25 klg. više (tudi odbrane) dosta ceneje in sicer od 62 do in 68 h za klg. po daljavi. 110 26-21

Glavna zaloga Smrečine gorske prodajalne družbe za Avstro-Ogersko:

LEOPOLD HEISS, Dunaj IV/I, Wiedner Hauptstrasse 56

Franc Omersa v Kranju

prodaja dobro in po ceni

specerijsko blago, deželne pridelke, železo, izdelke iz železa in kovin, razno orodje za kmetijstvo, rokodelstvo in hišno opravo.

Karbolineum, firneže, lake, oljate in suhe barve, Roman- in Portland-cement, okove, traverse in šine za stavbe itd.

Semena, trave, detelje, domače, najfiniješe lucerne, pese itd. Najfiniješe mazilo za kola stroje in usnje.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži siebni ter povsod brez zgrube, ako hoče prodajati postavne dopuščne srečke in državna pisma. 3
Ponudbe na Ludovika Gesterreischer. Suda-
pest VIII, Deutsegasse 8. 117 10 6

ADOLF HAUPTMANN v Ljubljani,

prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firneža laka in kleja

prilporeča

pleskarjem, stavbenim in pohištvem mizar-
jem, loščarjem, slikarjem, napisov in sobnim
slikarjem, hišnim posestnikom, zasebnikom itd.

Akvarelne barve, vlažne in suhe.

Anilin-barve.

Bronzo, prašno, in tekočo bronz-tinkuro.

Brunolin, za nasičenje in barvanje v naravni
lesni barvi izdelanega pohištva.

Carbolineum, le najboljše kakovosti.

Čopiče za zidarje, po poljubni ceni.

Čopiče za pleskarje, loščarje, cerkvene, napisne,
sobne in slikarje-umetnike ter mizarje.

Črnilo, pisalno in odtiskalno.

Düsseldorfske oljate barve za umetnike v
puščah.

Emajlne barve.

Fasadne barve, apnenate, tudi hišne proceljne
barve iz savinske doline, neprekosljive glede
trpežnosti.

Firneže in olja za slikarje-umetnike.

Kemične barve.

Klej, steklarski ali za okna.

Kredo, gorsko, bolonjsko, temeljno, svetlikasto in
kredo za pisavo.

Lake za vozove, kočije, pristne angleške (Wm.
Harlandt & sin, London), vzile podražanju po prejšnji
nizki ceni.

Lake, uporabne za vsakovrstne domače in obrtne
namene.

Laneno olje, le kranjsko.

Lanenooljati firnež, prirejen le iz kranjskega
lanenega olja.

Leštilo ali lazurne barve.

Leštilni odtiskalni papir.

Maščobno svetlo voščilo „Fernolend“, naj-
boljše svetovno voščilo za čevlje.

Mavec, alabasterski in stukatur. (za modele in stavbe).

Oljate barve v vseh bojah, tudi v 1/2, 1, 2 in
5 kg. imajočih patentovanih puščah za razpečevalce.

Orehovo luženje, s katerim se luži les po mrzlem
načinu.

Paleta, lesene in porcelanaste.

Slikarsko platno.

Sušilni prašek (stocativ), najboljše sušilo olj-
natih barv.

Šmirgljevi prašek za kamnoseke.

Vzorci (patrone) za slikarje.

Zemeljske barve.

Posebnosti za namazanje tál v sobah, dvoranah itd.:
Jantarjeva tálna glazura, hipna tálna gla-
zura, štedilno tálno voščilo, sijajno tálno
voščilo, sijajni tálni vosek, oščetni vosek.

Prodaja na debelo in drobno.

== Ceniki zastoj. == 320 1

Cerkvena mizarska dela.

Podpisane izdelujem zlasti cerkvene klopi,
klečalnike in spovednice iz hrastovega lesa po
vzorcih in po lastnem načrtu, ter se za taka dela
priporočam čast. duhovščini in cerkvenim predstoj-
ništvom. Zagotavljam izvrsto lepo delo in nizke cene.
Že dvanaštem cerkvam sem izdelal klopi v največjo
zadovoljnost.

Vse izdelujem v lastnih prostorih. — Postav-
ljanje novih klopi in spovednic v cerkvi traja le 3 do
6 dni.

Josip Stupica na Viru,
pošta Domžale.

89 15-8

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

je

najboljša mizna in osvežu-
joča pijača, 10 13

katera je preskušena pri

kašlju, vratnih boleznih, želod-
čnem in mehurnem kataru.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
želez postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.

V najem se dá

v Ljubljani Cerkvene ulice šte. 1
(Trnovo) od 1. maja letos naprej za več
let: Hlev za konje ali vole, velika
lopa za vozove, podstrešje za shrambo
mrve in 10 oralov travnikov.

Več o tem pozivje se le-tam. 287 4-3

Franc Zupan,

v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4,

priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za
izdelovanje vsakovrstnih moških
in ženskih vlasulj

do najfiniješega izdelka. — Nadalje vsa

umetna pletenja in kite iz lepih las.

Postrežba natančna. 49 48-22

Preklic in naznanilo.

Podpisane izjavljam, da me gospod
J. Kraševac, meščan in bivši mizar v
Ljubljani, v mojih kupcijskih zadevah ne
zastopa več, in ematram vsako naročilo
ali plačilo na moje ime njemu izročeno za
neveljavno.

Ob enem slav. občinstvu uljudno na-
znanjam, da me od-lej nadalje zastopa v
mojih kupcijskih zadevah gospod

A. Zakrajšek

ter prosim le-temu izročevati vsa naročila in
plačila zame

V Ljubljani, dné 28. marca 1900.

312 3-1

Anton Kvas.

lepih in priljubljenih slovanskih napevov za cître
s podloženim slovanskim in nemškim besedilom. Iz-
redno navduševalni napevi, prirejeni v lahkem slogu.
Knjiga ima 100 strani in stane 2 gld. 50 kr. ali
5 kron, po pošti 20 kr. ali 40 h. več.

Naslov: 307 1-1

JOSIP SORG v Zagrebu.

Šivilja

za ženske obleke se išče. — Več se izvé v
Kolizeju vrata šte. 1. 314 1-1

Našla se je

tekem preteklega tedna v hranilničnem uradu
svota 120 gld. v bankovcih.

Oni, ki je ta znesek izgubil, oglašaj naj
se pri podpisani hranilnici. 311 3-2

Kranjska hranilnica.

V Ljubljani, dné 27. sušca 1900.

Jako poceni in pod ugodnimi pogoji

prodam

velik muzikalni avtomat

„Polyfon“ z notami

primeren za restavratérje, gostilničarje, sploh imeji-
telje javnih lokalov.

Ker je avtomat izmed največjih, svira godba pre-
cizno, krasno in tako močno, da je uporaben tudi
za godbo pri plesu.

Radi primanjkujočega shrambenega prostora pro-
dam ga res po izredno nizki ceni. 74 10-9

Jos. Kolár,

trgovec s kolesi in šivalnimi stroji

v Ljubljani, Glavni trg

Za stavbinsko sezono!

V Prulah

se prodajo pod ugodnimi pogoji večje
in manjše parcele, pripravne za stavbe.

Več pové iz prijaznosti upravnistvo
„Slovenca“. 212 4

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, ka-
teri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potreb-
nega, da more sebe in druge blažiti in prav olikati),
ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti
10 kr. več, ali proti poštnemu povzetju pri Jožefu
Valenčiču na Dunaju, III., Steingasse 9,
I. Stock, Th. 10.

Založnik, ozir. prodajalec je voljan vrniti denar,
ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in
čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana,
knjig je malo več. 1000 15

Hranilni in posojilni konsorcij uradniškega društva

ima odslej

svojo pisarno

v Krojaških ulicah šte. 8 v I. nadstropju.

Le-tu se dajo tudi vsa zahtevana pojasnila gledé zavarovanja na življenje
pri uradniškem društvu.

Uradne ure: Od 1. do vštetega 5. dné v mesecu vsak dan od 4. do 6. ure po-
poldne, če je nedelja ali praznik, od 11. do 12. ure dopoldne, sicer pa vsak torek, sredo
in petek (izimši praznike) od 4. do 6. ure popoldne.

Hranilni in posojilni konsorcij uradniškega društva v Ljubljani,

dné 22. marca 1900.

305 3-2

Gostilna se dá v najem

„pri Kraljiču“

v Šent-Vidu, postaja Vižmarje,

5.3 kilometrov od Ljubljane, najlepši sprehod.

Več pové samo lastnik J. C. Praunseiss v Ljubljani, Glavni
trg šte. 19.

303 3-2

FELIKS TOMAN

kamnoseški mojster v Ljubljani, Resljeva cesta šte. 26,

ima največjo zalogo

spomenikov

286 6-2

od marmora, granita, švedskega sijenita in labradorja, lastnega izdelka ter prevzame vsako stavbeno
kamnoseško delo in se priporoča prečastiti duhovščini za izdelovanje oltarjev, podob, prižnic, obha-
jilnikov, krstnih kamnov itd. po najnižjih cenah.

Plošče za pohištvo, plošče za mozaični tlak itd.

Načrti in ceniki brezplačno.

Sveže, lepe

Velikonočne šunke

v raznih težah ponuja

304 6-2

J. C. Praunseiss, Ljubljana, Glavni trg šte. 19.

J. SOKLIČ

v Ljubljani, Pod Trančo 1

priporoča osobito pred. duhovščini in sl. občinstvu
v mestih in na d-želi izborna svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih
klobukov, 231 12-3
turističnih klobukov, čepic,

Tovarniška zaloga
lodnatih klobukov C. kr. dvornih
založnikov A. J. Pichler v Gradcu.

po raznovrstnosti blaga primerno nizkih cenah

== Domača umetnost! ==

Podobarski in pozlatarski ateljé

ANDREJ ROVŠEK v Ljubljani

Kolodvorske ulice šte. 22

v hiši gospé Wessner-Jeva 60 52-12

se priporoča prečastiti
duhovščini in cerkve-
nim predstojništvom v
naročila za izvrševanje
vsakovrstnih strogo
umetniško izvršenih

lesenih

oltarjev

v raznih slogih

* kipov *

in svetniških soh

od kamena, gipsa
ali lesa itd.

Oltarne skupine
iz različnega ma-
terijala.

Priznana umetniško
dovršena dela!

Priznana pisma
so na razpolago.

== Domača ==
tvrdka!

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča pred. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-
večji izbi po najnižjih cenah.
170 11

Varstvena znamka: Sidro.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz lekarne Richter-jeve v Pragi,
pripoznano izvrsto bolečine olaj-
sujoče mazilo je dobiti steklenica po
40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah.
Zahteva naj se to 509 23

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvirnih steklenicah z našo
varstveno znamko „sidro“ iz Richter-
jeve lekarne ter sprejme iz previdnosti
le v steklenicah s to varstveno znamko
kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu
v Pragi, Elizabethstrasse 5.

Semena

vseh vrst priporočila trdka

IVAN PERDAN

v Ljubljani, Cesarja Jožefa trg št. 13.

Semena so bila preizkušena na kmetijsko-kemičnem preizkuševališču za Kranjsko v Ljubljani ter za prav zanesljiva in dobra spoznana.

Trdka jamči za normalno čistost in kaljivost semen, pri deteljah razun tega tudi, da so iste brez predenice.

308 3-2

Bogdan Oblak,

urar

na Vrhniki pri Ljubljani,

se najljubše priporočam

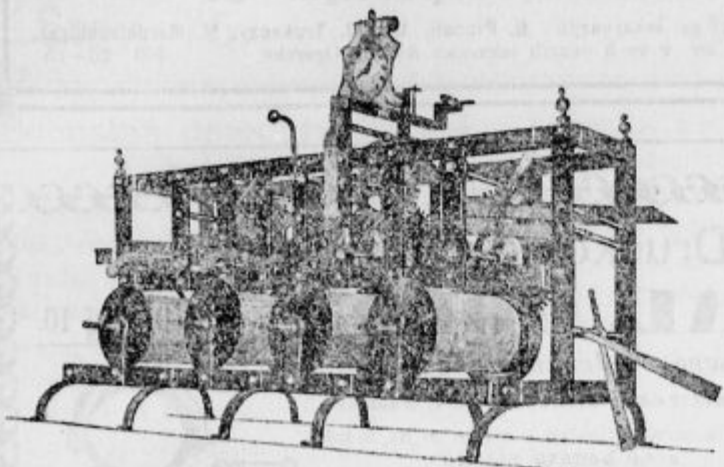
za napravo novih ali popravo starih stolnih ur.

Moje ure so iz najboljšega blaga in posebno trpežnega dela. Izdelujem jih po najnovejšem in najboljšem načinu, in ker so matematično natančno uravnane, kažejo čas tako točno, da jih ni treba regulovati.

51 25-11

Cene so nizke. Jamstvo 5 let.

Proračuni na zahtevo brezplačno.

Glavna zaloga

za Kranjsko:

Mihael Kastner

v Ljubljani.

295 52-2

Dobiva se povsod.

927 (36-15)

Kalodont

Najboljše in najcenejše sredstvo za čiščenje zob.

161 20-12

Leopold Tratnik

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27

priporoča prečast. duhovščini in slav. cerkvenim predstojnikom svoje izdelke in zalogo

cerkvenih posod in orodja

po nizkih cenah.

Nove

Nove

Barvotiskane

RAZGLEDNICE

Velikonočni pozdrav!

Sveta družina

Rožnik poleg Ljubljane

s primernimi napisi in kriticami

dobé se pri knjigarju

A. TURK - U

v Ljubljani na Dunajski cesti.

Pozor, kolesarji!

Vsled bližajoče se spomladi

nabavl sem si velikansko zalogo **voznih koles** (bicikljev), kakih **400 komadov** in sicer od najznamenitejših trdk, kakor:

Puch, Meteor, Peugeot, Monarch, Seidl-Naumann

ter kolesa raznovrstnih drugih sistemov od gld. 80.— naprej.

Peugeot-kolesa

po izvanredno nizkih cenah in sicer od gld. 140.— do 230.—.

A. Putrich,

Ljubljana, Dunajska cesta.

285 20-2

Ceniki poštne prosti.

Mehaniška delavnica.

Razglas.

Veliki teden v torek, 10 aprila 1900, dopoldne ob 8. uri se bodo prostovoljno prodajali

v graščini Rakovnik pri Ljubljani

grad in druga poslopja, njive, travniki in gozdi.

Kupci se uljudno vabijo.

V Ljubljani, dné 31. marca 1900.

Lastnik:

Fran Hren.

313 3-1

Josip Kastelic,

krojaški mojster,

v Ljubljani, Vodnikov trg št. 4.

priporoča se prečastiti duhovščini v

izdelovanje vsakovrstne

obleke,

posebno

talarjev, površnikov itd.

Izdelujem birete, cingulum in vsakovrstne šemisete, kakor tudi vsa druga v to stroko spadajoča dela natančno po meri.

Prosim prečastito duhovščino, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljajoč, da bodem vedno skrbel, da izvršim vsako naročilo v največjo zadovoljnost preč. naročnikov.

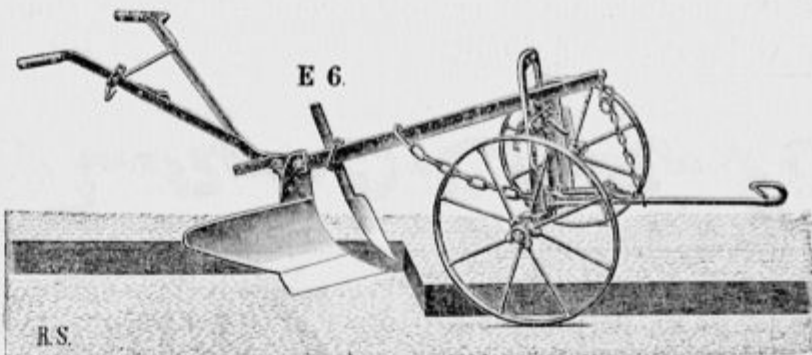
Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico, v kateri izdelujem

obleke za gospode in dečke

po najnovejšem kroju, natančno po meri.

86 9

Zunani naročila točna. — Cene primerno nizke.

KMETJE! POZOR!

Vsakemu bode že znano, da se je železnina in druge reči, kakor tudi kmetijski stroji jako podražili, navzlic temu zamoremo še vsakemu posestniku, kateri si želi kupiti dobro in zanesljivo slamoreznico, mlatilnico, gepelj, čistilnico ali druge stroje, po dosedanj, vsem znano, znižani cenah prodati, ker smo se že popred z več 100 stroji priskrbeli, zato ne zamudi nihče to priložnost, si potrebne stroje priskrbeli.

Ker pri kmetiji delavci zmiraj bolj pomanjkujejo, bomo imeli od sedaj naprej še vse druge, jako koristne stroje na skladišču, s katerimi si bode zamogel vsak hitro in pravilno obdelovati njive, kakor: **železne pluge**, katere ni treba držati, s katerim lahko en sam mladi deček dela, in so tudi za porabo pri krompirju, turšici in celo v vinogradih itd.; **stroje za sejati**, vsakemu kmetu jako koristni, ker si prihrani seme, čas in delavcev; **stroje za travo in žito kositi**, vleče lahko 1 konj, in se celo v neravnih tleh rabi; **stroje za seno obračati**, pelje 1 konj in naredi več kakor 8 mož, ter trava se polovico hitreje suši; **stroji za mlekarstvo**, iz najboljših tovarov. Končno tudi **slamoreznice**, katere imajo ležšče na kroglice in so brez koles i. t. d.

Vsak stroj se dobi na poskušajo in pod jamstvom pri trdk

(254 3-2)

Karola Kavšeka nasl. SCHNEIDER & VEROVŠEK

Ljubljana, Dunajska cesta št. 18.

NAJLEPŠE VELIKONOČNO DARILO!

DOKTORJA
FRANCETA PREŠERNA POEZIJE

ILUSTRIRANA IZDAJA. CENA: MEHKO VEZANA 5 K. V PLATNO VEZ. 6-40 K, V SVINJSKEM USNJU VEZANA 9 K, PO POŠTI 30 H VEČ.

IG. PL. KLEINMAYR & FED. BAMBERG

315 3-1

▲ ▲ ▲ ZALOŽNA KNJIGARNA V LJUBLJANI. ▲ ▲ ▲

„The Mutual“, zavarovalna družba za življenje v New-Jorku.

Popolnoma vzajemna.

Police so po preteku 2 let nespodbijalne in po preteku 3 let nezapadljive.

Konečne številke bilance za l. 1898:

Denarno stanje	1.369.576.693-29 kron
Zavezan sti na račun lastnikov polic	1.150.168.487 79 »
Prebitek na račun lastnikov polic	213.408.205-50 »
Zavarovalno stanje všteti telesne rente	4.795.509.175-81 »
Dohodki leta 1898	299.660.000- »

Rezerve premij avstrijskih zavarovancev založene so v avstrijski zlati renti pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaju.

Letne dividende. — V polici sami zajamčena posojila in odkupi v gotovini.

Pojasnila, prospekte itd. daje 858 26-12

generalno zastopstvo za Kranjsko

v Ljubljani, Franciškanske ulice št. 16, II. nadstr.

Razglas.

Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev
v Ljubljani dovoljuje si uljudno naznaniti, da se

vsled sklepa vseh članov z dné 8. marca 1900

cene pri brivskem, frizerskem in lasni-

čarskem obrtu povikšajo.

Minimalne cene za vse vrste postrežbe bodo v vsaki posamezni brivnici razvidne. — Razglas stopi v veljavo s 1. aprilom.

264 (5-5)

Dr. Rose-jev balzam | Praško domače mazilo

za želodec

Iz lekarne B. FRAGNER v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki poživilja okus in rahlo odvaža. Ako se redno rabi, ureja želodčovo delavnost prav zanesljivo. Velika stekl. l gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero rane čiste ohrani, vnetje in bolečine lajša in hladi. V pušicah po 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več.

varilo! Na vseh delih zavitka je pristavljena postavno vpišana varstvena znamka.

Glavna zaloga:

lekarna B. Fragner-jeva „pri črnem orlu“, c. kr. dvor. zal., v Pragi,

Mala strana, vogel Spornerejeve ulice.

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnarjih: G. Piccoli, Ub. pl. Trnkoczy, M. Mardetschlager, J. Mayer, ter v vseh drugih lekarnah Avstro-Ogerske. 760 26-15

Andr. Druškovič-a naslednik

Mestni trg 10.

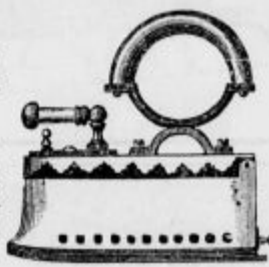
VAL. GOLOB

Mestni trg 10.

trgovec z železnino v Ljubljani, založnik zveze avstr. c. kr. drž. uradnikov, priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi svojo bogato zalogo

hišne in kuhinjske oprave, vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete, nadalje trombe, cevi za vodnjake, Portland- in Roman cement itd itd. 283 32

Velika zaloga pristno pozlačenih nagrobnih križev.

Delavnica kleparskih, ključarskih, kovino-tiskarskih, stavbenih in galanterijskih del.

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano

izdeluje in ima v zalogi cerkvene svetilnice ali stalnice, dve po: iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22, 24, 28, 32 gld., iz tompaka 40, 50 gld.; obhajilne svetilnice iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8, 10 gld.; pušice z zvončki za pobiranje miloščine, iz kositarja po gld. 1-50, iz medenine po 5 gld.; štedilna železna ognjišča, vsa železna in tudi razna za vzidanje. 20 13

Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih žlebov in strelodvodov.

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S kraterjo zvonikov prevzema ob jednem tesarska dela.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posejila vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, L. Herrengasse 12.

Glavnice v akcijskih 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Ernu, Plzinju, Budsjevicah, Pardubicah, Taboru, Benesavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza

Dne 31. marca.

Skupni državni dolg v notah	99-39
Skupni državni dolg v srebru	99-05
Avstrijska zlata renta 4%	98-10
Avstrijska krona renta 4%	99-55
Avstrijska zlata renta 4%	97-—
Avstrijska krona renta 4%	93-70
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	127-25
Kreditne delnice, 160 gld.	234-90
London vista	242-95
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. val.	118-60

20 mark	23-69
20 frankov (napoleonov)	19-27
Italijanski bankovci	90-15
C. kr. cekini	11-38
Dne 30. marca	
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164-—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160-—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	200-90
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-80
Tisne srečke 4%	141-60
Dunavske vravnjavne srečke 5%	256-75

Dunavske vravnjavne posojila l. 1878	108-—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	95-50
Priporočne obveznice državne železnice	87-—
južne železnice 3%	69-70
južne železnice 5%	99-—
dolenjskih železnice 4%	99-25
Kreditne srečke, 100 gld.	396-—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335-—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42-50
Ogerskega	21-75
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13-20
Rudolfove srečke, 10 gld.	65-—

Salmove srečke, 40 gld.	172-50
St. Genois srečke, 40 gld.	182-—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178-—
Ljubljanske srečke	50-—
Akcijske anglo-avstrijske banke, 200 gld.	124-75
Akcijske Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v	204-—
Akcijske tržaškega Lloydja, 500 gld.	79-10
Akcijske južne železnice, 200 gld. sr.	24-80
Splošna avstrijska stavbinska družba	97-75
Montanska družba avstr. glavn.	261-75
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	324-—
Papirnih rubljev 100	256-—

Nakup in prodaja

Menjalnica delniška družba

„M E R C U R“

L. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, L. Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.